Ժ.Զ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4046 — ՅՈՒՆԻՍ 21 / 3 ՅՈՒԼԻՍ 1899 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ — 25 ՍԼՖԷՐ 1317 — Ժ.Զ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4046

درسعادت خانه اداره‌سی غزته‌سی (آره‌وك) ده‌ده‌لغه ده‌ده‌ر
ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Նորատունկեան հան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՌԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան. 140 Ղրշ
» վեցամսեայ. 70 »
» եռամսեայ. 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆրանկ
» վեցամսեայ. 20 »
Առանձին թղթատարի փոսքայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

«Աչք ամենեցուն ի... Տ. Ներսէս Սրբազան, որ օրուան մարդն է այսօր մեր հովուական ասպարէզին մէջ, օրուան եպիսկոպոսը՝ Նորապըսակներու Եօթնաթիւ շաբաթն որ ամբողջացաւ վերջերս։ Լաւ սկիզբ մը լաւագոյն վախճանի նախագուշակ չէ թէպէտ ամէն պարագայի մէջ, բայց Տ. Ներսէս եպիսկոպոսի մասին, — այն օրէն որ Լոյսի շոգենաւը բաժնուեցաւ մեր «կեղածիծաղ» ափունքէն, — հանրային հաւատք մը գոյացած էր թէ հաւատքով պիտի փարէր իր պաշտօնին։ և այսչափը բաւական էր այն շափին համար՝ որով կը չափենք ընդհանրապէս մեր եկեղեցականներն ու մասնաւորապէս մեր հովիւները, պզտիկ դռնակ մը բաց ձգելով միշտ թերահաւատութեան առջև։ Մեր ընթերցողները յիշեն թերեւս... քիչ մը միտքերնին յոգնեցնելով, — վանդի տարւոյն մէջ ծայրը սկսած է երեւալ, — թէ առաջին օրէն Արեւելքէ որ առաջարկեց Ազգ. Վարչութեան՝ Վանայ հովուութիւնը յանձնել Ասլանեան Սրբազանի, որ հազիւ Պոլիս դարձած էր Սեբաստիոյն և պատրաստականութիւն յայտնած այցելու հովուութեամբ չրջելու գաւառէ գաւառ։ Եւ երբ Կեդրոն Վարչութիւնը իր վստահութեամբ պատուեց Իզմիրի Նախորդ Առաջնորդը... Իզմիրցւոց հացին իւղը քիչ մը պակսեցընելով, Արեւելքայլ առ քայլ հետեւեցաւ Տ. Ներսէս Սրբազանի՝ Պոյաճը-գիւղէն մինչեւ Վան, — առանց խառնուելու անոր կոչիկներուն... իբրեւ անտեղեակ արուեստին, — և այսօր ուրախ է լսելով և աւետելով որ Ն. Դերապատուութիւնը սկսած է օգտակար ըլլալ իր հօտին, իբրեւ ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ Պատրիարքութեան, որուն բացառիկ խնամածութեան առարկայ դարձած էր Վանայ վիճակը՝ հոգեւոր ու մարմնաւոր պէտքերու առջև, և աւելի առաջինին քան երկրորդին։

Բարբարտապէս առաջին պէտքը թեթեւցաւ գնաց, պիտի ըսէի՝ դաւանաբանական չարժումը։ բարի ճանապա՛րհ մինչեւ ուր որ կուզէ, Զուլուստան կամ՝ մինչև... Սասանայի կղզին, իբրև յարմարագոյն գաղթավայր։ Սովորական հոգեւոր պէտքեր ամէն հովիւ կ'ունենայ միշտ, և Տ. Ներսէս Սրբազանի հովուական ցուցը Վանայ մէջ չէ որ պիտի փորձուի առաջին անգամ։ Իսկ մարմնաւոր պէտքերուն գալով՝ կարծեմ Վանեցիք ըսելիք չունին Ս. Պատրիարք Հօր և Ազգ. Կեդրոն Վարչութեան, բայց եթէ սրտագին աղօթքներ այն բարերարներու կեանքին համար՝ որոնք չեն դադրիր նպաստելէ մեր կարօտեալներուն ու որբերուն։

* * *

Անցեալ շաբթու չորս վիճակաւոր եպիսկոպոսները վերադարձան ողջութեամբ Ս. Էջմիածնէն, պատուական հրահանգներ ստացած Նորին Ս. Օծութենէն՝ որ իր պատկառելի ներկայութեամբ պատուած էր Նորապըսակներու աւանդական սեղանը, և աղանդերի ժամուն անուշիկ դիւնոյ հետ խառն հրամցուցած էր Սըլբազաններուն... քիչ մը կծուահամ բայց կազդուրիչ հրահանգներ, զորս կը ընդունի ուղղուած համարել ամէն նորապըսակներու և հնապսակներու՝ «Աղջիկ մեզի կ'ըսեմ, հարս՝ դուն հասկըցիր» առածին շնորհիւ։ Հիմայ այս չորս նորապսակներու ներկայութեամբ՝ քանի չափ եպիսկոպոս կը վայելէ մեր դեղաբիծաղը, առատութիւն մը՝ զոր... Բիւսատասուր Ղազարոսեան անգամ՝ չպիտի յիշէր տեսած կամ լսած ըլլայ մեր ժամանակակից պատմութեան մէջ, Վոսփորի ափունքին վրայ։ Բայց մէկ երկու չաբաթէն աւելի չի տեւեր կարծեմ չորս վիճակաւորներուն տարակայութիւնը իրենց թեմերէն, և մէնք կը մնանք նորէն մեր մնայուն կամ՝ անշարժական տաներվեց եպիսկոպոսներով, մէկ աւելի կամ պակաս։ Զորս վիճակաւորներէն իրաւամբ պիտի ակընկալենք՝ իրենց եկեղեցական բարձր աստիճանին համեմատական գործունէութիւն մը — ի հարկէ ուղիղ համեմատական — և ոգեւորութեան նոր թափ մը՝ իրենց հօտին հովուական և կրթական գործերուն մէջ, որպէս զի աւելորդ չերեւայ երկնային շնորհը իրենց ճակտին վրայ։

* * *

Ազգային Վարչական շրջանակին մէջ անցեալ յաբթուան նորութիւնն էր Ելեւմտից Հոգաբարձութեան կազմութիւնը, — որուն դուռը առաջին անգամ՝ ափ պիտի առնէ կարծեմ Ռ. սումա. Խորհուրդը... կրթական Տեսուչը առջը ձգած — ։ Այս Հոգաբարձութեան պէտքը, ինչպէս կը կռահուի, մեծասաներորդ ժամուն զգացուեցաւ, կամ առաջին ժամուն զգացուածը մեծասաներորդին լեռնձգուեցաւ։ Այսու հանդերձ այս անդադանութիւնը վանօրէից Խորհրդին... երբեքութեան նայելով կրնայ դարձեալ արդարանալ։ ուրիշ խնդիր է արդիւնաւորիլը՝ որ արդարացումն հետ խնամութիւն չունի։ Միայն թէ ինքն ալ, Ելեւմտիցը, իր կարգին չարդարացնէ անպատճառ՝ եթէ ոչ ամէն մուտք, գոնէ ամէն ելք, և չդատապարտէ միայն այն ելքը՝ որ տակաւին ճամբայ պտած չէ Ուսումն. Խորհրդի հինաւուրց ճերմակ տոպրակին մէջ մնալու... հին Կրթական Տեսուչներէն դաղտնի։

* * *

Իսկ ինչ ըսենք սա Նիկոմիդիոյ քուէտուփին, ուր անկարելի է թէ մուտ դտնէ օրինաւորութիւնը ինքն իր կամքով։ դուրս պիտի թափի միշտ, եթէ կեդրոն Վարչութիւնը ձագար մը չյարմարցնէ քուէտուփի բերնին։ Ալ մենք կը կարծենք որ եռանդին չափը անցաւ, պատշաճութեան ալ... գլխու ցաւերուն ալ, եթէ երբեք Նիկոմիդիացիք չեն կարծեր տակաւին։ Այլ եւս թեթեւ կարմրութիւն մը վայելուչ պիտի ըլլայ քուէարկուներու դէմքին վրայ, այն չընորհալի կարմրութիւններէն մին՝ որ ոգեմտութեան, չափաւորութեան և փոխադարձ զոհողութեան յայտարար նշանն է ընտրական գործողութեանց մէջ անգամ, նոյն իսկ Նիկոմիդիոյ ծովախորշին ծայրը։ Մէկ երկու տասնեակ տարիներու անտարբերութենէն յետոյ այս ի՞նչ եռանդ, այս ի՞նչ արտի եռուզեփ։ Մե՛ղք եռանդին որ քուէտուփին չուրջը կը ցանուի լիաբուռն։ այս ընթացքով նորէն դըպրոցին բան չպիտի մնայ... եթէ դպրոցը բարեհաճի մնալ յառաջիկային, բան յուսալով քուէտուփէն ու քուէարկուներէն։

Միւս կողմէն, այսինքն Կեդրոն Վարչութեան կողմէն, ուշ թէ կանուխ ա՛լ հալ պիտի զգացուի կարծեմ մէկ երկու հսկող ղրկել քուէտուփին գլուխը, քանի որ Ս. Առաջնորդը կը զբաղի Ասլանպէկի մէջ, մյոններով հեռու քուէհամարի անախորժ հոտէն։ Եթէ Պատրիարքարանը չփութայ քուէտուփին հսկողութիւնը ստանձնել և օրինաւորութիւնը յարգել տալ քուէարկուներու դէմ մեծ մասին, ամէն բան կրնայ դուրս դալ քուէտուփէն... բայց ի օրինաւոր ժողովականներէ։

ԱՐԼՏ

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի ախատութեանց դիւրութեան համար։

ՊԶՏԻԿ ՆՕԹԵՐ

Մ.ԵՒ ԼԱՐԸ

Ալ հիմայ, սա գեռատի դժբաղդ պաղավաճառը որ մահը տեսաւ՝ կռնայ երդնուլ թէ դառնահամ է մահը, — օ՛հ, կը հաւատանք, ու աւելցնել թէ իր պտուղները քաղցրահամ, — այդ՝ այդ ուրիշ բան է։

Սիրահարի ի՛նչ աղուոր անուն է իրենը, Երուանդ, և ինչ ողբական հրապոյր մը ունի սա չուանը՝ուրկէ այնքան յաճախ կախած էր իր ղեղարներուն ու հաղորակներուն (կիւմիշ) տրցակները կուզ կուզ՝ որ օր մըն ալ՝ ինքզինքը անկէ կախել փորձուեցաւ ահա, խեղճ տղայ։

Զօհրապն ու ես տարիներ առաջ սրտատրոփ անձկութեամբ մը փնտռած ենք այս սիրահարի չքնաղ տիպարը։ բայց, դէ՛հ, կրնա՞ս երբեք ստիպել մէկը որ Տիկին Գրականութեան սիրոյն՝ քանի մը տարի առաջ ընէ քեզի անձնասպանութեան սա գէշ կատակը։

Իրիկուն մը, հին պատմութիւն մը, Զօհրապ Թատերգութեան նիւթ մը պարզեց ինծի։ հրապուրիչ էր նիւթը, խանդավառուեցայ։ «Եթէ կ'ուզես՝ այս թատերախաղը միասին գրենք» ըսաւ ինծի բարեկամս։ «Լ'հ, ինչո՞ւ չէ, շատ սիրուն է, միասին գրենք»։ Ու սկսանք նիւթերնիս ընդլայնել, փշել անոր մէջ։ Մեր բիհսը դատատաղին (chantier) վրայ պիտի դնէինք իսկոյն, բայց վերջաւորութիւնը, չարատանայ, յանգումը կը չարչըրկէր մեզի։ մեր սիրահարը, — ներե՛ք, դիւցազնը, փոքրիկ Սրբոյդ, — պէտք էր որ կապարի չար պզտիկ կտոր մը ղրկէր էր ուղեղին մէջ որպէս զի տրամաբանական ու ողբերգական ըլլար մեր վերջաւորութիւնը... Թատերախաղին անշուշտ, ու այս լուծումին դէմ էր ճշդիւ որ կ'ըմբոստանար մեր գրական խիղճը։

«Սիրելի Զօհրապ, կ'ըսէի իրեն, հայ երիտասարդ մը որ աղջկան մը գեղեցիկ աչքերուն համար անձնասպան կ'ըլլայ՝ քիչ մը յանդուգն է ասիկա, մեր բարքերուն համար. ատենին իրապաշտ գրականութեան անուամբ երդուընցած ենք, և հիմայ այս ելքը քիչ մը չատ 1848 կը հոտի. օ՛ն, ուրիշ վախճան մը։»

Բայց ճշմարիտ տգեղութիւն մըն էր ասիկա մեր երեւակայութեանը համար, վասն զի ամէն ուրիշ յանգում կաղ կ'երեւար մեզի։ Ցուսահատ՝ մեր առջի սիրոյն դարձայ ես Նորէն, ու ըսի՝ աշխատակցիս։ «Լ'հ, թերեւս չատ տաղանդ վատնելով, տղուն տիպարը լա՛ւ պատրաստելով, վերջապէս՝ յաջտակեալի շեշտուած դոյն մը տալով անոր՝ թերեւս կրնանք փրկել զայն... սպանել պիտի ըսէի։» Զօհրապ հաւանութեան նշան մը բրաւ ինծի, գլխու կրճատ՝ բայց սատիկ ցնցումով մը, և իր ակնարկին դէպ կարծրութիւն մը տուած էր արդէն, կարծես ապագայ քննադատ մը ջախջախել պատրաստելով։

Բայց... այս թատերախաղը չգրեցինք մենք վասն զի երբ մեր դրական արշաւութիւնը կը թօթափէինք, ու կը զգաստանայինք, մեր սիրահարը ինքն ալ զգաստացած էր մեզի հետ. մեռնիլ չէր ուզէր, խեղճ երիտասարդը։ ի զուր մեր նիւթովը զգլխած՝ անձնասպանի ատրճանակ մը կու տայինք իր ձեռքը առնի գլուխը, և հետեւեալ առտուն Նորէն դեւերնը կը գտնէինք մեր տգեղ ու ցուրտ գէնքը։

Ու ալ այս թատերախաղին վրայ չխօսեցանք իրարու։ վասն զի մեր խաղը «կամ՝ ինքնասպանական պիտի ըլլար և կա՛մ չպիտի ըլլար», ծանօթ խօսք մը նմանցնելով։

Բայց հիմա որ սա հէգ պզտիկ պըտղավաճառը սեւ լար մը աւելցուց մեր գրականութեան կիթառին վրայ, ի՞նչ կ'ըսես, Զօհրապ...։

ԱՆՆՈՐԴ

ՅԻԼԻՊԷԻ ԳՈՐԾԵՐ

(Թղթակցութիւն «Արեւելքի»)

ՅԻԼԻՊԷ, 16 Ցունիս.

Այս անդամուան գրելիքներուս շատը կրկին մեր «թաղականական» գործերուն վրայ է, քանի որ դեռ իր վերջնական լուծումը չգտաւ անիկա։ Կրթական նոր շրջանը եկաւ ահա. ամէն տեղ նոր գործունէութիւն, նոր եռանդ կը տիրէ վարժարանները աւելի եւս բարեկարգ վիճակի մը վերածելու համար. բայց մեր Յիլիպէյի ազգայիններուն մեծ մասը վարդապետի մը և քանի մը ալ կամաւոր աշխատներու խանդարած գործերը չենելու կ'աշխատին, իրենց աջակից ունենալով իր պաշտօնին գիտակից հովիւ մը։ Եթէ քանի մը ջօջերու ընդդիմութիւնը արգելք չըլլար, շատո՛նց մեր վիճակային գործերը բարեկարգ վիճակի մը յանգած պիտի ըլլային. անոնց եսականութեան հետեւանքով է արդէն, որ մեր մտաղ սերունդները կը տուժեն ու կը տուժեն. տեսնենք մինչեւ ե՞րբ...։ Հակառակ մեր հոգեւոր հովիւին ուղղափառ գործունէութեան, անձնական ջանքերուն և յորդորներուն, եղան այնպիսիներ՝ որոնք իրենց արբանեակներուն ընկերակցութեամբ ամէն հիգ թափեցին, որպէս զի նախկին թաղականութեան անդամներէն ոչ մէկը գայ՝ ծեծուող խնդիրներուն չուրջը, խորհրդակցութիւններու մասնակցի, ընտրելիներու ցանկը պատրաստէ։

Քանի մը չաբաթ առաջ խնացանք որ, կարգ մը հաշտարար մտքեր (?) ալ տեղացիներէ և գաղթականներէ 21 անձեր ընտրած են, որոնք սկիզբէն մինչեւ հիմա եկեղեցական և վարժարանական գործերու քովիկը անգամ հանդիպած չէին, ու իրը ընտրելի կը ներկայացնեն։ Մի՞ծաղելի միամտութիւն մը։ թողունք որ ատոնցմէ մէկ քանին կիրք յաղեցնելու անուղղակի միջոցի մըն է որ դիմած են, կրնայ՞ինք սակայն միւնոյն ատեն վստահ ըլլալ թէ, եկեղեցական գործերու քովը բնաւ չեկող մը պիտի կրնայ ըստ արժանւոյն վարել ատանկ փափուկ պաշտօն մը, որ պարզապէս կը պահանջէ բաղմարդուն փորձառութիւն, ուղղամտութիւն, գիտակցութիւն և համբերատարութիւն։ Լաւագոյն չէ՞ որ տեղացիին, գաղթականին, ընտրուածէն և չընտրուածէն ջոկուին ստանձնած պաշտօնեան մէջ օգտակարապէս ծառայող անկեղծ ու արժանաւոր անձերը։ Երկրորդ՝ ցաւալի է որ, դեռ կարգ մը մտքեր չեն կրցած թափանցել լոյսի պէս վայլող սա ճշմարտութեան թէ «վարժարանին ու եկեղեցիին բարեկարգութեան և յառաջդիմութեան ցանկացողները, առանց ոեէ ներքին հաշիւներու, առանց տեղացիի, գաղթականի, ամուրիի և ամուսնացեալի խտրութեան՝ կը փափաքին համերաշխաբար աշխատիլ և այդ հաստատութիւններու մատակարարութիւնը կարող և գործօն ձեռքերու յանձնել։ Այս է մեր հովիւին և ժողովրդին մեծամասնութեան բաղձանքը. և մխիթարական պարագան հոս է որ, եղած անհիմն պատճառաբանութիւնները ապարդիւն ելան և այս ճշմարտութիւնը յաղթանակեց։ Տ. Բարդուղիմէոս Մ. վարդապետ քանի քանի անգամներ ժողով կազմակերպեց նախկին թաղականութեան եօթը անդամներով և դուրսէն հինգ ազգայիններու մասնակցութեամբ, ուր հարկ եղած խորհրդակցութիւնները եղան։ Հիմա չեմ վարաներ ըսելու թէ, մեր վիճակային գործերը կարգի են։ Արդէն ըսած էի որ, ընտանեօք հոս հաստատուած գաղթականներու քրուէարկութեան մասնակցութիւնը ընդունուած՝ և միայն՝ ամուրիի և ամուսնացեալի խնդիրը մնացած էր առկախ, որու մասին մեր դաղափարն ալ յայտնած էինք Արեւելքի մայիս 14 թիւին մէջ։ Տրուած որոշումը Պատրիարքարան տեղեկագրըուած ու նպաստաւոր պատասխանն ալ եկած էր։ Ցառաջիկայ կիրակի ընտրելեաց ցանկը պիտի կախուի եկեղեցւոյ դուռը. կը յուսամ թէ յաջորդ թղթակցութեամբս ալ պատեհութիւն պիտի ունենամ թաղականութեան ընտրութիւնը հաղորդել Արեւելքի ընթերցողներուն։

— Իրօք մեր հովիւին կրթասիրական ջանքերը և ձեռնարկները համակրութեանց և գոհունակութեան արժանի են։ Եկած օրէն ի վեր կ'աշխատի կազմակերպելու «Կրթական Տիկնանց Ընկերութիւն» մը, որուն նպատակը պիտի ըլլայ աղջկանց վարժարանին բարեկարգութեան հոգ տանիլ, աղքատ ուսանողուհիներ ձրիապէս դասատուներ ակելու աշխատիլ և ապագային վարժուհի պատրաստելու համար անոնց կը թութիւն տալու սատարել։ Թէեւ ձեռնարկը ցարդ չէ յաջողած, բայց կը յուսանք թէ ուշ կամ կանուխ, աւելի հաստատ վիճակի մէջ ի գլուխ պիտի ելնէ։ Այս յապաղումին ու անյաջողութեան գլխաւոր պատճառը տեղւոյս իրական տեսին դէպի ուսում ունեցած անտարբերութեան միայն կրնանք վերագրել։ Ինչո՞ւ ամէն բան արական սեռէն սպասն, եթէ իրենք ալ կարող են ու կրնան ձեռնտու և օգտակար ըլլալ ամէն կերպով։

— Դաւառի կարօտեալներուն և Ազգ. Հիւանդանոցին ի նպաստ հանդանակած դրամները իրենց տեղերը ղրկուած և ընկալագիրները ընդունուած են։

— Ամիսներէ ի վեր, ինչպէս Գուլկարիոյ շատ մը քաղաքներուն՝ այնպէս ալ Յիլիպէի առեւտրական հրապարակին վրայ սաստիկ անձկութիւն կը տիրէ։ Բնական է որ առեւտուրի և գործերու այս նուազումը հարուստ և վաճառական դասին վրայ այնքան չի ներգործեր որքան էս նաֆ և գործաւոր դասին։ Շատ մը արհեստաւորներ գրեթէ անգործ կը մնան, իսկ շատեր ալ հազիւ օրապահիկ մը հայթայթելու չափ գործ կրնան գտնել։ Աւելցուցէք այս աննպաստ պարագային վրայ՝ արմտիքներուն այնքան առատ բերքը չհաստանալը, և պիտի կրնաք աչքի առջեւ ունենալ աղքատ դասակարգին հիմակուց ինչ մտատանջութիւններու մատնուիլը։ Ապրիլ ամիսը, կրնամ ըսել, առանց անձրեւի անցաւ, այնպէս որ բոյսերը երաշտութենէ այրուելու վտանգին մէջ էին։ Իսկ մայիսին կէսին վերջ 3-4 անգամ տեղացած անձրեւները մասամբ դարմանեցին տօթերուն պատճառած վնասը. վերջապէս երկու օրէ ի վեր է որ տեղացած շատ մը անձրեւները աւելի բոյսերը փրտեցնելու վախ կը պատճառեն քան թէ անոնց նպաստելու։ Այս վիճակին եթէ դարման մը չհասցուի, կը վախցուի որ երկրին ազգատ դասակարգը շատ պիտի տառապի չբաւորութենէ։

Բ. Զ.

Ս. ԳՐԻԳՈՐԱՓՈՐԻ ՎԱՆՔԸ

Բարերդի մէջ խնդրակատար հաստատութիւն միայն Ս. Քրիստափորի վանքը կայ, թէպէտ շատ քարակոյտներ հին վանքերու գոյութիւնը կը վկայեն մեզ, որոնց չատին անունը ծնանօթ է։ Ցառաջ լրագիրներու մէջ քաջալերուած և հիմայ ամէն խթրիծներէ զերծ այս ուխտատեղիները, կարծեմ աւելորդ չըլլար եթէ անգամ մըն ալ ներկայացնենք Արեւելքի ընթերցողներուն, առիթով մը որուն հետեւութիւնը ոչ նուազ ուրախալից և պատուաբեր է Բարերդցիին։ Այդ սրբավայրը բոլորովին լքուած վիճակ մը պիտի ունենար այսօր, եթէ բարեպաշտ ուխտաւորներու հաւատարուղղ նուէրները չհասնէին։ Այս օրերս ալ նվաղանակութիւն մը բացուեցաւ ձեռնարկցութեամբ Առաջն. Տեղապահ Հօր։

Ս. Քրիստափորի մասին Յայսմաւուրքը յիշատակագրութիւն չունի։ Աւանդութեամբ 200 տարուան սուրբ մը կը կարծուի, ազգով հայ, որուն մահուան պարագաները մութ են, միայն մատուռի մը մէջ իր գերեզմանը կայ, որուն հարաւային կողմը ետքէն շինուած է եկեղեցին։

Այս ուխտավայրը կը դտնուի քաղաքին ճիշդ հարաւային կողմը, երկու ժամ հեռաւորութեամբ Խուսիս գիւղի սահմանին մէջ, լեռնակողի մը վրայ, հովտի մը վերի կողմը։ Քառասնամեայ մերկ՝ դալարագեղ մարգագետիններով փողոցուն հրապուրիչ վայր մըն է ուր ամրան՝ օդափոխութեան համար կը յաճախեն ուրիշ ազգեր ալ։ Ցիսուսի չափ արտ ունի որոնց կէսնէն աւելին ջրարբի է և բարեբեր հողը։ ատոնց բոլորը մեր նախնիք վանքին հասոյթովը ժառանգ թողած են մեզի։ Վանքին մէջ երկու աղբիւր կը վազէ, մէկը Աղալաւեանի և միւսը Ծարիկեանի ծախքով կառուցուած։ Ոչ ծեբերէ լսած և ոչ տեղ մը կարդացած եմ թէ այս վանքը միաբանութիւն մը ունեցած ըլլայ. գերեզմանաքարերն ալ յիշատակութիւն մը չեն կրեր։ Թէեւ նախնի մատակարարները հողային կալուածով հարստացուցած են զայն, սակայն մուտքերուն տեսակէտով անվտոյթ դտնուած են հոն վարժարան մը հաստատելու՝ գիւղացիներուն համար։ Ժամանակակից չըլլալով վանական գործերու նախկին վարիչներուն, չեմ կրնար ըսել թէ կալուածներու գնումէն զատ ուրիշ տե՞ղ կ'երթար վանքին հասոյթը, որ կը դտնար հողերու արտադրութենէն, դուարէն, ուխտաւորներէն։ Միայն Ալէպեցեան Արբապանի օրով Մեսրոպեան վարժարանը կառուցուած է անով։ Այժմ անոր հողային բերքի կալուածները և ուխտաւորները մօտաւորապէս տարեկան 60 ոսկի հասոյթ մը կ'ընձեռեն, ինչպէս վերջին տարիներս լսած եմ զայն մատակարարողներէն։

Տեղւոյս առաջնորդարանին գիտաւորութիւնը՝ Արբանոց-կրթարաններու նիւթական անձուկ վիճակը այս վանքին արդիւնքէն թեթեւցնելու կողմը յանգած է, ինչպէս կուսակցած եմ. բայց որովհետեւ Բարերդի մէջ թաղային փձուն խնդիր մը կայ, երկու կուսակցութեանց մեծ անտեղութիւններ կրնան ծագիլ ասկէ. զոր օրինակ, ենթադրելով որ վերոյիշեալ 60 ոսկին յատկացուի Արբանոց-կրթարաններուն, անտարակոյս մնացեալ թաղը իր վարժարանին բաժին պիտի պահանջէ առնոր երեք չորրորդը։ Իսկ ճիկրաշէնցին՝ առնուազն երրորդը։ Ենթադրենք թէ ասոնք յամտրեցան իրարու հետ, բայց թեմական ժողովուրդին ի՞նչպէս կարելի է խօսք հասկցնել։ Այս կողմի 29 հայաբնակ գեղերու ոչ մէկին մէջ կանոնաւոր վարժարան կայ. անոր մանուկներն ալ լքեալ վիճակ մը ունին։ եթէ, քաղաքացին ու գիւղացին վանքին վրայ հաւատար իրաւունք ունենալով մէկտեղ, առաջինը միայն անկէ օգտուելու հեռամուտ գաղտնուի, զրկանք չըլլա՞ր վերջինին, որ իր գիւղին մէջ չունենալով կանոնաւոր նախակրթարան, այսօր 15ի չափ մանուկներ քաղաքի վարժարանները բերած է։

Ա՛րդ, գիւղացի մանկուցին մտաւոր զարգացումը պարտք համարելով մեզի, Ս. Քրիստափորի վանքին մէջ ոդբանոց մը հաստատել անհրաժեշտ է, որուն հոդերը եթէ լիովին մշակուին, երեսուն որբ պարենաւորելով հանդերձ, անոնց կրթութեան ալ ըստ բաւականին կրնան սատարել, մանաւանդ եթէ նուիրատուութիւն մըն ալ սահմանուի, որով տարեկան 50 ոսկի հասոյթի առաւելութիւն կ'ունենայ։ Այն ատեն ո՞ր գիւղի բարեկեցիկ անհատը տարեթոչակով յանձներ զաւակը վանքին, որ քաղաքին ընտանեկան յարկերուն բաղդատմամբ չա՛տ առաւելութիւններ ունի։

Առանց այս վիճակին, Ս. Քրիստափոր վանքը ամուլ պարտէզ մըն է, ուրկէ Բարերդցին այն միայն կրնայ քաղել ինչ որ ցարդ քաղեց։

Բարերդ Ց. ՊԱԼԵԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՊԼԷՃԻՐԱՑԻ ԴԷՊԵՐԸ. — Պոլսէն ուրբաթ օրուան թուականով հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդեն Պլէճիրայի կացութեանը վրայ։

Անկարգութիւնները տեւեցին մինչեւ կէս գիշերէն երեք ժամ ետքը։ Ոստիկան զինուորները քանի մը ագամ կրակ ըրին։ Հարիւր հոգի վիրաւորուեցան։ Զրոյց ելաւ թէ վիրաւորներէն մէկը մեռած է։

Երեսփ. Ժողովին մէջ երեսփոխան Պ. Ֆիւռնմոն ըսաւ թէ ոստիկան-զինուորները գինով կին։ Երեսփոխան Սմէկ հարցուց թէ չէզոք շրջանակին մէջ ալ կրակ պիտի ընե՞։ Ժողովին մէջ մեծ աղմուկ ծագեցաւ։ Երեսփոխան մը պարսաւանքի քուէ առաջարկեց նախարարութեան համար, բայց 31ի դէմ 87 ձայնով մերժուեցաւ։ Ատենապետը առաջարկեց երկաթուղիներու ելմտացոյցին վիճաբանութիւնը։ Զախակողմէն բողոքեցին. նորէն աղմուկ եղաւ՝ գրասեղանի կափարիչներով, սուլելով և այլն։ Ինքը ընդմիջուեցաւ։ Վերաբացուելէն ետքը, երեսփոխան Տէմիրէ գանդատեցաւ թէ ժողովարահին առջեւ ոստիկան-զինուոր մը զինքը ծեծած էր սուրով և պահանջեց որ այդ «ոստիկան-զինուորը պատժուի։ Երեսփ. Ժողովին մէջ վիճաբանութիւն կատարուած միջոցին, երեսփոխան Պ. Ֆիւռնմոն ըսաւ թէ Պոլսէն այդ արիւնալի դէպքերուն պատճառն է ընտրական օրինագիծը։ Նախարարապետ Վան տէն Բէրգեմ պատասխանեց թէ կառավարութեան այնպիսի չարժառիթներ կը վերագրեն զորս չունի։ Ընկերավարական երեսփոխան Պ. Տընի՝ գործուած վայրագութիւնները նըկարագրելով հարցուց թէ ո՛վ է պատասխանատու։ Նախարարապետը պատասխանեց թէ հրամայած է աւելցնել ոստիկան-զինուորներու թիւը և թէ կրակ ընելէ առաջ օրինական ազդարարութիւնը եղած էր ցուցարարներուն։ Ընկերավարականները նախատեցին նախարարապետը։ Երեսփոխան Պ. Պ. Տընի ու Թէյտոր հաշտարար ոգիով մը խօսեցան։ Նախարարապետը յանուն կառավարութեան յայտարարեց թէ կ'ուզէ որ վիճաբանութիւն կատարուի հաշտարար միջոցներ որոշելու համար։ Աչկոլոմէն ծափահարեցին և ձախակողմէն «չա՛տ աղէկ» ըսին։ Նիստը փակուեցաւ ընդհանուր ծափահարութիւններու մէջտեղը։ Ցառաջիկայ նիստը երեքշաբթի (վաղը) տեղի պիտի ունենայ։ Նիստէն ետքը ձախակողմեանները մասնաւոր գումարում մը ունեցան և պատրաստեցին որոշմագիր մը որուն համաձայն կը շնչուեն ընդդիմադիր կուսակցութեան բոլոր մասերուն միացումը՝ դէմ դնելու ընտրական օրինագծին և կը պնդեն պահանջել օրինագծին յետաձգումը, բաղձալով որ խաղաղ ոգիներն ալ շարունակուին։ Երեսփ. Ժողովին նիստը փակուելէ ետքը ընկերավարական երեսփոխան Պ. Վանսէրվէլտ Ժողովուրդը հանդարտութեան յորդորեց, ըսելով որ լուծում մը մտաւուտ է։ Երեսփոխանին այդ խօսքերը ծափահարուեցան։ Լը Բէօբլ լրագիրը սեւ շրջանակի մէջ հրատարակուեցաւ։

ԻՏԱԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ. — Իտալիոյ

Երեսփ. Ժողովին մէջ, կ'ըսէ Հռոմէն ուրբաթ օրուան թուականով հեռագիր մը, ծայրագոյն ձախակողմեանները շարունակեցին իրենց խափանարար ընթացքը պահանջելով որ բաց քուէարկութիւն կատարուի։ Նախարարապետը հակառակեցաւ։ Մայրագոյն ձախակողմեանները նորէն աղմուկ յարուցին և մինչեւ իսկ կռուիլի հարուածներ փոխանակուեցան։ Ձախասողմեանները խափանեցին քուէարկութիւնը և քուէտուփը գետինը նետեցին։ Նիստը որ երկու անգամ ընդհատուած էր, փակուեցաւ անլուր ժողովի մը մէջտեղը։ Խորհրդարանական նստաշրջանը փակուեցաւ արքայական հրամանագրով մը։

ՖՐԱՆՍԱՑԻ եվմական խորհրդարանական յանձնաժողովը, կառավարութեան պահանջումով ընդունեց չորս տուրքերու օրինագիծը։ Երեսփ. Ժողովը երեքշաբթի պիտի վիճարանի այդ օրինագիծին վրայ։ Երեսփոխան Պ. Միլլոնա բաւական թէ հարցապնդում պիտի ընէ թէ առեւտրական նախարար Պ. Միլերանն ինչպէս պիտի գործադրէ ընկերվարական վարդապետութիւնները։ Նախարարին պահանջումով և 165ի դէմ 357 ձայնով վիճաբանութիւնը մինչեւ մէկ ամիս յետաձգուեցաւ։

—Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովը որոշեց կիներուն իրաւունք տալ փաստաբանութիւն ընելու։

ՍՊԱՆԻՈՅ ԿԱՌՈՒԹԻՒՆԸ. — Մատրիտէն երեքշաբթի օրուան թուականով հեռագիրը կը գրէն.

Երեսփ. Ժողովին մէջ երեսփոխան Պ. Մոնթէրսօ հարցապնդում ըրաւ կառավարութեան՝ Սարակոսայի կացութեանը վրայ։ Ներքին գործոց նախարարը պատասխանեց թէ Սարակոսայի դէպքերը այս առտու ալ կրկնուած են և թէ զինուորները, ժողովուրդին յարձակողական ընթացքին պատճառով, պարտաւորուած են ինքզինքին պաշտպանել, որով մահեր պատահեր և մարդեր վիրաւորուած են։ Մոնթէրսօ բողոքեց Սարակոսայի արիւնալի դէպքերուն դէմ, ուր, ըսաւ, անպաշտպան մարդեր յարձակումներու ենթակայ եղան։ Խոտի պահարակեց քաղաքապետը և պահանջեց որ պաշտօնական ըլլայ։ Ներքին գործոց նախարարը պատասխանեց թէ ներելի չէ որ Խորհրդարանին մէջ խռովարարութեանց գովաբանութիւնը կատարուի և ոչ ալ ամբաստանութիւններ ըլլան իշխանութեանց դէմ որոնք իրենց պարտքը կատարած են։ (Մտիտնարութիւններ)։ Նախարարը յարեց թէ վստահաւոր է այդ խնդրին վրայ խօսիլ Խորհրդարանին մէջ, վասն զի կրնայ ըլլալ որ դէպքերը աւելի ծանր հանգամանք մը ստանան։ Նախարարը պաշտպանեց Սարակոսայի քաղաքապետին ընթացքը։ Պ. Ռոմէրօ Ռոպլէտօ հարցուց թէ իրա՞ւ է որ Սարակոսայի մէջ սպանիական ուժ քաղաքացի մեռած և քառասուն վիրաւորուած ըլլան։ Պատերազմական ու ներքին գործոց նախարարները հերքեցին։ Պատերազմական նախարարը կարդաց Սարակոսայէն առնուած վերջին հեռագիրը, ուրկէ կը հասկըցուի թէ երկու զօրավար, թիկնապահ մը, քանի մը սպայ և չորս զինուոր վիրաւորուած են, այս վերջինները բաւական ծանր։ Պ. Ռոմէրօ Ռոպլէտօ հարցուց նախարարութեան թէ արդեօք նկատողութեան առա՞ծ է որ վաճառական դասուն կողմէ միաձայնութեամբ եղած ցոյցը կըրնայ ըլլալ որ շատ աւելի ծանր հանգամանք մը ստանայ և աւելի սղալի հետեւանքներ ունենայ։ «Լաւ խորհեցէք», ըսաւ Պ. Ռոպլէտօ, և եթէ չէք հանկար, ձեր տեղը այնպիսի անձերու տուէք որոնք կարենան լաւագոյն լուծումներ ներկայացնել։» Ատենաբանը հարցուց պատերազմական նախարարին թէ իրա՞ւ է որ 160 միլիոն բէսէթայի պրատասվոր վարկ մը ուզած է ամրոցներուն համար։ Նախարարը պատասխանեց թէ օրինագիծը տակաւին ներկայացուած չէ, սակայն կ'ուսումնասիրուի։ Պ. Ռոպլէտօ յորդորեց նախարարը որ այդ տեսակ օրինագիծ մը չներկայացնէ։

Նախարարապետ Պ. Սիլվէլա յայտարարեց թէ նախարարութիւնը չի կրնար հանրային բարեկարգութեան համար բան մը ըսել։ վասն զի նախ պէտք է որ բարեկարգութիւնը վերահաստատուի։ Յիշեց նոյնպէս իր ըրած մէկ յայտարարութիւնը թէ եվմական նախարարը օրինագիծեր կը ներկայացնէ որպէս զի անոնք վիճաբանութեան ենթակուին և ընդունուին, թէ չի կրնար նկատողութեան առնել Խորհրդարանէն դուրս իրեն ուղղուած հաւէրները և թէ նախարարութեան համար գոյութեան խնդիր մըն է եվմացոյցին պատրաստութիւնը։ Նախարարապետը հաստատեց թէ Սպանիա կարող է իր պարտքերը վճարելու։ «Երբ նախարարութիւնը ընդունեցի, յարեց Պ. Սիլվէլա, գիտէի թէ շատ մը կռիւներ պիտի ունենամ. բայց պիտի աշխատիմ Սպանիան իր արդի վիճակէն վեր բարձրացնելու, նոյն իսկ եթէ հարկ ըլլայ միսերս կտոր կտոր ընել։ (Մտիտնարութիւններ։)

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ԽՆԴԻՐԸ. — Տակաւին լուր առնուած չէ թէ ի՞նչ ազդեցութիւն ըրած է Անգլոյ գաղթական նախարար Պ. Զէմպլէյնի ճառը Թրանսվալի մէջ, բայց կերեւայ թէ անգլիական հպատակները քաջալերած է յարատեւելու իրենց գիմադրութեանը մէջ։ Արդէն լուր կայ թէ Թրանսվալի անգլիական հպատակները պիտի պահանջեն վար առնել Եոհաննէսպուրկի ամրոցը, որովհետեւ կը զգան թէ իրենց դէմ տուող կայ։

—Բէրթաունի մէջ չորեքշաբթի օրը անգլիացիները մեծ միթինկ մը գումարեցին, որ Եոհաննէսպուրկի անգլիական հպատակներու միթինկին մէջ եղածին պէս որոշում մը քննարկեց, յարելով նաեւ թէ ցեղերու կռիւն իրական լուծումը կըրնայ տրուիլ հաւասար իրաւունք տալով Թրանսվալի և հարաւային Ափրիկէի մէջ բնակող հին ու նոր բոլոր օտար հպատակներուն և թէ հիմա խստղութեան սպառնացող վտանգին պատահանատուութիւնը կը վերարերի անոնց որ դէմ դնեն կամ յապաղեցնեն այս լուծումը։ Միթինկը որոշեց նաեւ յայտարարել թէ հարաւային Ափրիկէի անգլիական հանրային կարծիքը մինչեւ այժմ տալու Անգլիոյ քաղաքականութեան և աջակցելու անոր կողմէ յանձնարարուած միջոցներուն՝ հարկ եղած բարեշորդումները ձեռք բերելու համար։ Միանգամայն որոշուեցաւ առաջին որոշումը հաղորդել Պ. Զէմպլէյնի։

Զինուորական պատրաստութեանց համար տակաւին զրոյցները դադրած չեն։ Սբանեսurs կ'իմանայ թէ բրիտանական կառավարութիւնը ձեռք անցուցեր է Ինեաք կղզին, Տէլկոայի ծովածոցին բերանը։ Կ'ըսուի նաեւ թէ Աւստրալիայի մէջ ալ պատրաստութիւններ կը տեսնեն զինուոր ղրկելու համար հարաւային ափրիկէ։ Վիքթորիայի պատերազմական նախարարը կառաջարկէ Աւստրալիոյ ամէն գաղթավայրերէն ձիաւորներ պատրաստել։

—Պ. Սէսիլ Ռոտս որ Լոնտոն կը գտնուէր, հարաւային Ափրիկէ ուղեւորեր է։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.— Պէրլինէն կը գրեն Skալի.

«Թէեւ Անգլիոյ, Գերմանիոյ և Մ. Նահանգաց գոսիպէրները Սամոայի մէջ կատարելապէս յաջողելու հնարաւորութիւնը ունին, սակայն Գերմանիա կ'ուզէ որ Ուաչինկթընի մէջ աւելի ազդեցիկ ներկայացուցիչ մը ունենայ։ Հիմակուան դեսպանը, Պ. Փոն Հոլզպէն, յուլիսին արձակուրդով պիտի մեկնի Ուաչինկթընէն։ Կ'ըսուի թէ Լիւբէքնպուրկի դեսպան Պ. Փոն Մում Շուարցէնշթայն պիտի յաջողէ անոր։ Այս վերջինը որ երկար տարիներ արտաքին գործոց պաշտօնականին մէջ նշանաւոր խորհրդական մը եղած է, լաւ կը ճանչնայ Մ. Նահանգները, ուր ուրեմն դեսպանատան քարտուղար եղած է։ Քարոզիչները Գերմանիոյ թողուելու խնդրին մէջ Մ. Նահանգաց կառավարութեան ընթացքը ցոյց տուած է թէ իր յարաբերութիւնները Գերմանիոյ հետ շատ լաւ են։ Պ. Մում պիտի չմերանայ զանոնք նոյն վիճակին մէջ պահելու և եթէ կարելի ըլլայ, աւելի բարւոքելու։»

ԱՆԳԼԻՈՅ Խորհրդարանին մէջ, անցեալ երեքշաբթի, արտաքին գործոց Խորհրդական Պ. Պրոտրիք քանի մը կարեւոր խնդիրներու պատասխանեց։ Պարսկաստանի մէջ Ռուսիոյ ազդեցութեան աւելնալուն և Պէնտէր-Ապպասի Ռուսիոյ թողուելու խնդիրներու վրայ Պ. Պրոտրիկ յայտարարեց թէ Պէնտէր Ապպասի մասին Անգլիոյ կառավարութիւնը ո և է տեղեկութիւն առած չէ Պէնտէր-Պուշիրի իր ընդհանուր հիւպատոսէն և չի կարծեր որ ալ այդ տեսակ զեկոյց մը ընդունի։ Հարցուցեցան նաեւ թէ իրա՞ւ է որ Բոնկոյի անկախ պետութեան զինուորները հաստատուած են Վերին Նեղոսի հովտին մէկ մասին մէջ որ վարձքով տրուած չէ նոյն պետութեան։ Պ. Պրոտրիք պատասխանեց թէ չի կարծեր որ այդ լուրը ստոյգ եղած ըլլայ։ Խորհրդականը նոյն զինուորներուն Պահր-էլ-կազալի մէջ հաստատուած ըլլալուն մասին բան մը չըսաւ. միայն յայտարարեց թէ Անգլիոյ կառավարութիւնը կ'ուսումնասիրէ անգլեւ-եգիպտական ազդեցութեան չրջանակի այդ խնդիրը։

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ նախագահական ընտրութեան առթիւ հանրավարականները որոշեցին իրենց ծրագիրը՝ որ է ազատ դրամահատութիւն, վստահութիւն Պ. Որիեանի վրայ և պայքար մաքսապաշտ սակայցներու և առեւտրական սէնտիքներու դէմ։

ՓԻԼԻՊՊԷՍՆԵՐԸ.— Օթիս զօրավարը ընդարձակ տեղեկագիր մը ղրկեց Ուաշինկթընի՝ Փիլիպպէնից կացութեանը վրայ։

Զօրավարը սակէս կը խօսի իր տեղեկագրին մէջ.

Անձրեւներու անսպասելի եղանակին պատճառով չի կրնար պէտք եղածին չափ զինուորական գործողութիւն կատարել արշիպեղագոսին ներսերը։ Թակոլոկներու երկրին մէկ մեծ մասը գրաւուած է և ամերիկեան գիծերը հիւսիսէն, հարաւէն և արեւելքէն մինչեւ Լակունա նահանգը կերկարին 60 մղոն հեռաւորութեամբ։ Փիլիպպինցիները մեծ կորուստներ կրած և ցրուած են։ Անոնց ամէն զօրաւոր խումբը չորս հազար հոգիէ կը բաղկանայ։ Թարլաք նահանգին բնակիչները, որոնց սարսափ աղդած են ընիկները, ամերիկեան պաշտպանութիւնը կուզեն և գրաւեց կ'ընդունին ամերիկեան զինուորները։ Փիլիպպէնց պետերը՝ Մ. Նահանգաց խաղաղութեան կուսակիցներուն վրայ դրած են յոյսերնին։ Կը ծանուցանեն թէ Պ. Մաք-Քինլի մօտերս պիտի խնայ և ատոր հետեւանքը պիտի ըլլայ Փիլիպպինցոց անկախութեան ճանաչումը։

ՏՐԻՑԻՊԻՈՒՆ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.— Բարիզէն կը գրեն ուրբաթ օրուան թուականով.— Տրէյֆիւսի անձնասպան ըլլալու լուրը անհիմն է, սակայն Սֆամս յանձնարարէն լուր առնուած չէ։

Ուրիշ հեռագիր մը կըսէ թէ ընդհանուր ապահովութեան տեսուչ Պ. Վիրէի Լոռիան գացեր է Տրէյֆիւսը Ռէն տանելու համար։

ԲԵՌԵՐՍՊՈՒՐԿԷՆ ուրբաթ օրուան թուականով հեռագիր մը կըսէ թէ կայսրուհին գիշերը ազէկ անցուցեր է և թէ նորածին մեծ դքսուհին առողջական վիճակն ալ գոհացուցիչ է։

ԱԻՍՏՐԻՈՅ Այսօր այսօր Իշ կ'երթայ, ուր բուսական ատեն պիտի կենայ։

ՍՈՒԼԹԱՆ. — Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը ոչ է լուր առած չէ թէ Սուլթանի ցեղապետը յաղթուած ըլլայ՝ եգիպտոսի բարեկամ ցեղերու կողմէ։

ՁԱԹԱՄԻ նաւահանգստին մէջ յունիս 11ին շարժման վիճակի մէջ գրուելիք անգլիական նաւաբաժինը պիտի բաղկանայ տասը գրահաւորէ և երեսուն երկու յածաւորակէ։ Կ'ըսուի թէ աշնան ռազմափորձերուն պիտի մասնակցի։

Հեռագրական լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Մրրիմիրանի ասփեան տրուեցաւ Քաղաքապետութեան Խորհուրդին անդամ Մէհմէտ պէյի։ Սալիսէի ասիճան կիսիլխանէի կառավարչի օգնական եանքօ էֆ.ի։

—Բ. Դրան խորհրդականներու Սենեակին օգնական անուանուեցաւ Աբէնքի օմ. դեսպանատան նախկին առաջին քարտուղար Ագիլ Հարուն էֆ.։

—Տիարպէքիրի նահանգին էվգաֆի հաշուակալ անուանուեցաւ Խարբերդի հաշուակալ Մուսթաֆա էֆ. որուն յաջորդեց Սէրֆիչէի էվգաֆի նախորդ տը-ղորէն Մէհմէտ Սաադէդ էֆ.։

—Թէքիրտաղի նախկի անուանուեցաւ Պիթլիսի կեդրոնական նախկին նախկի Մէհմէտ Շիւքրի էֆ.։ Այտընի Զէյտկ գաւառակին նախկի անուանուեցաւ Մարկելիշի նախկի Մէհմէտ Պէհչատուն էֆ.։

—Ս. կարգի Մէհմիտիէ պատուանշան տրուեցաւ կայս. անձնական Գանձուն վարչական Խորհուրդին նախագահ Մահմուտ պէյի և Պեռական Խորհուրդին անդամ Շէրիֆ Սաադէդ պաշայի։ Բ. կարգի Մէհմիտիէ՝ կայս. պալատան գնումներու, ծախքերու և խոհանոցներու քննիչ Ճէվատ պէյի, ալքունի կալուածներու վարչութեան օգնական Ֆէյիմ պէյի և Տրվանիէի կառավարիչ Մուսթաֆա փաշայի։ Դ. կարգի Մէհիտիէ՝ Սրվաղի բրնակիշնէրէն Զաքքրեան Մկրտիչ աղայի։

—Արուեստի շքադրամ՝ կապերտի վաճառական Յովհաննէս Զատրբեան, եղբօր Պէնեան և Յարութիւն Քոստիկեան էֆ.ներու։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՈՅՈՒՄ.— «Երէկ իրիկուն, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ, իտալական դեսպան Պ. Բանա Սալտրզի կայս. պալատը գնաց և պատիւ ունեցաւ ոչ-պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան։»

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԴԵՍՊԱՆԸ — Ուրբաթ օրը Վեհ. Սուլթանին կողմէ Ֆրանսական դեսպան Պ. Բոնթեմպի շնորհուած ունկընդրութեան ներկայ գտնուեցան նաև արարողապետ Միւնիր փաշա և դեսպանատան Ա. Թաղման Պ. Ռուֆ։ Դեսպանը շնորհակալութիւն մատոյց Վեհ. Սուլթանին այն բարձր հոգածութեան համար որով բարեհաճած էր Տիկին Բոնթեմպի որպիսութիւնը հարցնել։

ՀԵՐՔՈՒՄ. — Դոսվայի գաւառական թերթը կը հերքէ սերպ լրագրի մը կարգը հրատարակութիւնները, մանաւանդ այն լուրը թէ Եէնիբազար գաւառակէն Պուլազար գիւղացի Բատիքօ և Միլէնթա իրենց հօրեղբայր ժառանգութիւնը եղած հողերէն վռնտուած ըլլան Սուլթան պէյ անուն մարդու մը կողմէ և այդ պատճառով Սերպիա փախած։ Գաւառական թերթը կ'ըսէ թէ այդ երկու մարդերը իրենց կամքովը Սերպիա գացած են և թէ Սալիհ անունով մարդ մը անոնց ըստացուածքներուն տիրացած չէ։

ԱՐՄՏԻՊԵՐԸ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ գաւառներէն Կ. Պոլիս արմտիք փոխադրուած ստեն թէ՝ կառավարական պաշտօնատուններուն և թէ երկաթուղիի վարչութեանց կողմէ ամէն տեսակ դիւրութիւն ընծայուի։

Պ. ՇԵՎԱԼԻԷ.— Սելանիկէն հինգշաբթի օրուան թուականով կը գրեն թէ Պ. Շեվալիէ որ աւագակներուն ձեռքէն ազատուեցաւ, նոյն օրը հոն պիտի ժամանէր Իզվորոէն։

ՆՈՐ ԼՐԱԳԻՐ. — Այսօր Իզմիրի մէջ Բրոնֆիլ անուն անգլիերէն թերթի մը հրատարակութիւնը պիտի սկսի Պ. Ֆրէյի կողմէ։

ԹԼՓԱՏՈՒԹԻՒՆ. — Կայս. Իրատէի մը համաձայն, դրամական պարգեւ մը ղրկուեցաւ Նիշ (Սերպիա)՝ տեղւոյն իսլամ տղաքները թլփատելու համար։ Կայս. սոյն Իրատէն տեղւոյն խլամներուն հաղորդուելով բարեմասնութիւններ եղեր են վեհ. Սուլթանին համար և թլփատութիւնները սկսեր են։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ. — Սերվեր հերքելով թուրքահեղեղէն հիւպատոսական պայմանագրութեան բանակցութեանց համար տրուած լուրերը, կ'ըսէ թէ օսմ. պատուիրակները տակաւին կը քննեն մինչեւ հիմա կատարուած բանակցութիւնները և թէ իրենց աշխատութիւնը դեռ աւարտած չեն։

ՄԱՔՍԱՍՏՈՒՆՆԵՐԸ.— Արտաքին գործոց նախարարութեան ծրագիրներ տրրուած էին օսմ մաքսատուներու մէջ օտար երկիրներէ բերուած ապրանքներու մասին կատարուած գործողութիւնները փութացնելու և դիւրացնելու ինչպէս նաեւ քիմիական տարբերումներու մասին ալ որոշ սահման մը գծելու համար։ Արդ, Մեծ-Եսպարքոսը, որուն մատուցուած էին այդ տեղեկագիրները, հրամայած է պատասխանել իշխանութեան որ այդ ծրագիրներու մասին քննութիւն կատարուելով, հարկ եղածը ըստ օրինի ի գործ դրուի։

—Կայս. Իրատէ մը հրամայած է որ Վասիրի երկու եղերքներուն վրայ հարկ եղած տեղերը տաղաւարներ հաստատուին, մաքսային պահապան պաշտօնեաներու համար։

ՄԱՆՐ ԴՐԱՄ — Հինգ և տասը փարանոց մանր դրամներու պատրաստութեան մասին նախարարաց Խորհուրդին տեղեկագիրը մատուցուած է Վեհ. Սուլթանին։

ՇՈՒՔՏԻ դեսպան Սթէնսլոք կոմսը արձակուրդ ստացած ըլլալով մեկներ Լոնտոն պիտի երթայ, ուր կը գտնուի իր կինը։ Դեսպանը ու դեսպանուհին անկէ Շուէյտ պիտի երթան և ամառուան եղանակը հոն անցնելէ ետքը հոկտեմբերին Կ. Պոլիս պիտի դառնան։

—Դեսպանը ուրբաթ օրը Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւը ունեցած միջոցին հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց։

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.—Ծանուցուեցաւ թէ Պլէժ դրամատէրներու խումբ մը կայս. կառավարութեան դիմած է Պաղտատի երկաթուղիին դիծը առանց երաշխաւորութեան գումարի շինելու համար։ Մոնիդեօռ կ'իմանայ թէ Ճորճաքի պէյ Ֆրանսայի ու Պէլճիքայի պանքաներուն աջակցութեամբ դրամատէրներու խումբ մը կազմած է այդ գիծին մենաշնորհը ստանալու համար։ Հաւանական կը նկատուի որ Տոյչ Պանքն ալ մասնակցի այդ գործին։ Ճորճաքի պէյ որ Եւրոպա կը գտնուի, մտերս Կ. Պոլիս պիտի դառնայ։

ԻՏԱԼԻՈՅ դեսպանը շաբաթ օրը Բ. Դուռը երթայով տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեսպան Մավրոկորտաթօ իշխանը, որուն Ռումանիայէն Կ. Պոլիս գալը ծանուցինք, շաբաթ օրը Ամիէնք ուղեւորեցաւ։

ՓԱԽՑՈՒԱՆ ՆԱՄԱԿՆԵՐ.— Անցեալ օր ծանուցինք թէ անգլիական Թրիքոն չոգենաւին մէջ Թրթատարատուներէն փախցուած նամակներ ձեռք անցուած ըլլալով չոգենաւին նաւապետը դրամական տուգանքի դատապարտուած էր։ Վերջերս չորս նամակ ալ նոյն չոգենաւին գրագիրին քովէն գտնուեր են։ Այդ նամակներուն վրայի նամակագրոյները պակաս արժէքով և երկուքինն ալ գործածուած ըլլալով, գրագիրը տուգանքի դատապարտուեր է։

Սիկլանիկի մէջ յանձնաժողով մը կազմուեր է քննութիւն կատարելու համար այն օտար հպատակներուն նկատմամբ որոնց ո՛ր տէրութեան հպատակ ըլլալը կասկածի տակ է։

ՁԻՇՄԻՆ առջև հարիւր տարի առաջ ընկղմած ռուսական մարտանաւերէն մէջ խուզարկութիւնները վերսկսեր են, բայց թանկագին բաներ չեն գտնուեր։ Սուզակ մը հինգ-վեց հատ հին դրամ գտեր է։ Նաւուն մէջ տակառ մը հանուեր է որուն պարունակած իւղը քարացած էր։

ԹՆԴԱՆՕԹԱՐԱՆԻՆ երկու սպայ ու չորս զինուոր շաբաթ օրը Գերմանիա ուղեւորեցան՝ Բարլարուհէի զինագործարանը երթալու համար։

ՌԱԲԱՓՆԵՐԸ. — Հանրօգուտ շինութեանց Խորհուրդը քննութեան ենթարկած է այն գծերը որոնք զոր մեծ տէրութեանց դեսպանները Բ. Դրան մատուցած էին՝ քարափներու սակաղցոյցին խնդրին նկատմամբ վերջնական որոշում մը տրուելու համար։ Խորհուրդը այդ մասին բացատրութիւններ ուզած է քարտէներու Ընկերութենէն։

ԿԻՆՇ (Պիթլիս) գաւառին կառավարչ Հաճի Օսման պէյ երէկ մայրաքաղաք ժամանեց։

ՅՈՆ ՏՈՅԼ, Էֆ. մաքսային վերատեսչութեան Խորհրդական օգնականը, շաբաթ օրը Գերմանիա ուղեւորեցաւ արձակուրդով։

ՄԷՐՍԻՆԷՆ կը գրեն թէ գաւառին ու Թարսուս գաւառակին միջեւ ասպատակող Տելի Պալթա անուն աւազակին ընկերներէն Գասապ Օսման Զէյթունլրը անուն տեղը զինեալ վիճակին մէջ ձերբակալուեր է առանց դէպքի։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ.—Թուրքիոյ և Պարսկաստանի միջեւ կնքուելիք թրթատարական պայմանագրութեան բանակցութիւնները պիտի սկսին և մօտերս պիտի աւարտին։

Բ. ԴՈՒՌԸ կայս. պալատ մատոյց ոստիկաններու պարտականութեանց մասին պատրաստուած կանոնական ծրագիրը։

ԺԱՆՏԱԽՍ —Հելլէն կառավարութիւնը որոշած է բժշկական քննութեան ենթարկել Ֆրանսայի ծովեզերքներու ժամանումները։

—Կը հերքուի այն լուրը թէ Մէխինայի մէջ (Իտալիա) ժանտախտի դէպք մը պատահած ըլլայ։ Թաղապետական բժիշկը հաստատեր է թէ նոյն քաղաքին մէջ կասկածելի կարծուած հիւանդը ժանտախտ վարակուած չէ։ Բժիշկին այդ մասը պատրաստած տեղեկագիրը հրատարակուեր է իտալական բոլոր լրագիրներուն մէջ։

—Եգիպտական լրագիրները կ'ըսեն թէ վերջապէս հաստատուած է որ ժանտախտը ինչպէս երեւան ելած է Աղեքսանդրիոյ մէջ։ Վերջերս Պոմպէյէն հրեայի մը առաջնորդութեամբ Աղեքսանդրիա հասած տարտրշրս կիներու մէջը նոյն բռնուեր է այդ հիւանդութենէն։

—Գահիրէի մէջ ժանտախտ դէպք մը պատահած ըլլալու լուրը կը հերքուի։ Վարակուածը Թիֆոյէ բռնուած է։

—Աղեքսանդրիոյ մէջէն հաստատուած է թէ մուկերուն մէջ ալ ժանտախտ ծագած է։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ —Անցեալ երկուշաբթի 1128 իսլամ գաղթականներ Իզմիր ժամաներ են։

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՐԿԱՆ.—Ռուսական Զարեվիչ չոգենաւը, որ երէկ առաւ Օսէտիայէն Պոլսոյ Նաւահանգիստը ժամանած էր, Թորխանէի բացը խարխանիչի պիտի կապուէր։ Նոյն ընկերութեան չոգենաւուր Զարեվիչին պարանը խարբսխանիչին տանելու միջոցին, չոգենաւին զարնուելով մէկ կողմէն ծակեցաւ և անմիջապէս ընկղմեցաւ։ Շոգենաւակին մեքենաւորը՝ Ռուսիայի 6 սկոր Գապարեան՝ խեղդուեցաւ. իսկ միւս մեքենավարը ազատուեցաւ։ Սուզակներ երկիգ քննութիւն մը կատարեցին չոգենաւակին ընկղմած տեղը։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ շինութեանց նախարարութիւնը նկատելով որ երկաթուղիներու կողմէ տրուած բասսոներուն (ձրի տոմսակ) թիւը բազմացած է և այդ պատճառով զանազան զեղծումներ կը գործուին, նկատելով որ միայն արեւելեան երկաթուղիներու ընկերութիւնը հազար հինգ հարիւր բասս տուած է և նկատելով որ տրուած բասսներուն պատճառաւ տարեկան տասը հազար ոսկիի պէս առաջկու գայ, որոշեց որ երկաթուղիի գոմիսէրներուն միայն բասս տրուի։

ՅԷՍԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ.—Եէտիգուլէի մանարանին վարչական Խորհուրդին մէջ նախագահ Պ. Ուիթոլ յիշեցնելով որ Ընկերութեան մենաշնորհին մէջ փէսի պատրաստութիւնն ալ նշանակուած է, յայտարարեր է թէ հարկ եղած դիմումները պիտի ընէ այդ տրամագրութիւնը գործադրելու համար և թէ կը յուսայ որ հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութիւնը նկատողութեան պիտի առնէ Ընկերութեան ունեցած նախաժեմարութեան իրաւունքը՝ փէսի պատրաստութեան մասին։

ՄԻԽԱՒԼԾԻ մէջ վիմագրութեան քարերու հանքը շահագործելու համար Պ. Շիէէրքել նորէն դիմում ըրեր է հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան։ Բաժնեթուղթեր շրջաբերութեան հանելու խնդիրը պիտի քննուի։ Թուղթերը յանձնուած են նոյն նախարարութեան իրաւագէտ խորհրդականին։

ԹՂԹԱՏԱՐԱՏԱՆ քննիչ Մէհմէտ Ալի պէյ տեղեկանալով որ Կ. Պոլսոյ և Սելանիկի միջեւ փոխադրուած յանձնարարեալ նամակներու առաքմանը մասին բողոքներ եղած են, քննութիւն կատարեր և հանտատեր է թէ, կ'ըսէ Իզատ, Հաշիմ էֆ. անուն պաշտօնեայ մը պատճառ եղած է։

— Խնուսի նամակատան մէջ ալ անկանոնութիւններ գործուած ըլլալով, քննութիւն կը կատարուի։

ՍԸՐ Ա. ՊԱՐԹԷՎԻ շաբաթ օրը մայրաքաղաքս պիտի գայ և Սելանիկի ու Իզմիրի մէջ էլեկտրական լոյս գործածելու և էլեկտրաշարժ թրամվայ բանեցնելու մասին տրուած մենաշնորհին պայմանագրութիւնը պիտի փոխանակէ։

ԱՆԱՍՈՒՆՆԵՐԸ. — Զեռնէաս պաշտօնատունը բարձրագոյն իշխանութիւնէն հրահանգ խնդրեց թէ օտար երկիրներէ եկող ուղեւորներուն հետ գտնուած փոքրիկ չուներուն կամ բարակներուն համար առողջապահական վկայական պահանջել պէ՞տք է թէ ոչ։

ՊՈԼՍՈՅ Ասպահովութեան սնտուկին հաշուակալի փոխանորդ կարգուեցաւ երկրագործական Պանքային պաշտօնեաներէն Խայրի պէյ։

ՈՐԹԱԼՈՒԻՃ.— Ուրլայի մէջ (Այտընի) որթալուիճը այգիներուն մեծապէս վնասած ըլլալով, այս տարի առանց կուտի խաղողը 10—15,000 կենդնիներ պիտի ըլլայ և բաղաքն ալ 25—30,000։

ԵՐԿՊԳԻՇԵՐՈՒՆԻՆ ՀՐԵՒՀՐ.— Երկպգիշերը ժամ 2ին հրդեհ ծագեցաւ Եէվիշ Իսկէլէսիի կողմը՝ խավեար ծախողի մը խանութէն։ Այրեցան վեց խանութ՝ վերանին գտնուած սեղեակներով, և երեք ալ տաղաւար։

ՅՈՒՅՍԱՀԱՆԴԷՍ.— Կիւլխանէի մօտ չէնք մը պիտի կառուցուի, օսմ. զինուորականներու հագուստներու ցուցահանդէսը կազմակերպելու համար։ Եէնիչէրիներ ու ցուցահանդէսն ալ հոն պիտի փոխադրուին։

ՕՍՄ. ՆԱԻՍՏՈՐՍ.— Ապտիլզասkr ու խիւսավերհիկեար մարտանաւերէն զատ Ֆէյզը Պարի և Շահիէ անուն երկու յածաւորակներ ալ պիտի շինուին։

ՄԱԽՍՈՒՍԷՆ վարչութեան համար կառաբարձ չոգենաւ մը կը շինուի Իզմիրի նաւարանին մէջ։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽՍՕՐԻԷՅ վարչութիւնը կամուրջի նաւամատոյցներուն համար չարժուն կամրջակներ չինել տուաւ։ Ասոնք կամուրջին վերի մասէն չոգենաւերու յարկը պիտի երկարին ուղեւորներուն դուրս ելելը դիւրացնելու համար։

ՊԷՐԿՍԱՄԱՅԻ (Այտընի) շուրջը ասպատակող աւազակներու խումբի մը երկրորդ պետը ձերբակալուեր է։

ԳԱՍԸՄ ՓԱՇԱՅԻ հրդեհին համար թուրք լրագիրները կը պատմեն թէ դիտմամբ ձգուած է։ Վախճանեալ Ահմէտ փաշայի տունը, ուրկէ սկսաւ կրակը՝ հին ըլլալով, տէրերը ուզեր են վար առնել և փլատակները ծախել։ Երկու հոգի ներկայացեր են և ասոնց մէկը գինը աւելցնելով մինչեւ 67 ոսկիի բարձրացուցեր է։ միւսը տեսնելով որ իր չափը ձեռքէն կը խլուի, վրէժ լուծելու համար տանը չորս կողմը քարիւղ քսեր և բռնկցուցեր է։ Այսոր ալ ապացոյցը սա է թէ տունը միւնոյն տեղն քանի մը տեղէն բռնկեր է։ Ապահովագրական Ընկերութիւնները հարիւր յիսուն ոսկի վնասուեր են։

ԼԱԲԱԿԷՖԷԼԻՆ կը գրեն թէ անցեալները այդ տեղէն երեք ժամ հեռու գտնուած Զանկըրը իսլամական գիւղին մէջ որ հարիւր յիսուն տուն կը բաղկանայ, հրդեհ ծագելով ամբողջ գիւղը այրեր է։ միայն մզկիթ մը և փուռ մը ազատեր են։ Կրակը սկսեր է գիւղին մօտ գտնուած և չոր խոտով լեցուն փոսէ մը։ Ժողովուրդը, այր ու կին, արտերը գտնուելով, կամ կարասիներէն բան մը չէ ազատուեր։ Վեց տարեկան աղջիկ մը բոցերուն մէջ այրեր է։ Եղած վնասը վեց հազար ոսկի կը հաշուուի։ Ճարտանէլէն վրանները տարուեր են և ամէն օր հաց կը ղրկուի հրդեհեալներուն։

ԳՈՂԹԻԹԻԼ. — Անգլիոյ դեսպանատան Խորհրդական Պ. Պլունքէի թարգմանոյ ամարանոցէն գողցուեցաւ կնոջը զոյգ մը ապարանջանը ու մատնին երկու հարիւր ոսկիի արժողութեամբ։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն կատարելով տեսաւ թէ գողութիւնը կատարուած է սիկին Պլունքէի նոջասենեակին մէջ սեղանի մը վրայ տրուած արծաթեայ արկղիկէ մը, և նկատելով որ սեղանին վրայ գտնուած ուրիշ գոհարեղէններ եւայլն գողցուած չեն, որով դուրսէն մտած գողի մը գործը չի կրնար ըլլալ, տան սպասաւորներէն կասկածեցաւ և մէկ քանին հարցաքննութեան ենթարկեց։

ՍԿԻՒՏԱՐԻՆ Գուշ Տիլի գացող երկու ձիաւոր՝ Նազմի էֆ. ու Սաաֆէտտին էֆ. ուրբաթ օրը Հայտար Փաշայի մօտ 70 տարեկան Սալիհ անուն մարդ մը կոխոտեցին, որուն մէջքին ոսկորը կոտրեցաւ։

ԳԱՏԸԳԻՒՂԻ մէջ, անցեալ օր, Բուլչն անուն սալլապան մը իր ս

կէ կու գայ մեզի և կը պատրաստուի Ս. Գրիգորի աջովը ու կ'օրհնուի անոր յաջորդ Հայրապետին օրհնութեամբը. մեր եպիսկոպոսները հոն կը տանուն իրենց եպիսկոպոսական աստիճանը, և կը վերադառնան, ինչպէս այժմ չորս եպիսկոպոսներ ալ վերադարձան բերելով մեզի Ս. Միւռոնը և ամենայն Հայոց Հայրապետին օրհնութիւնները։ Ս. Պատրիարքը վերջացուց քարոզը, յորդորելով որ միշտ սիրենք մեր Եկեղեցին որ ինչպէս ուրախութեան՝ այնպէս ալ դժբաղդութեան ատեն մեր յոյսն ու ապաւէնը եղած է։

Եկեղեցական արարողութենց աւարտումէն ետքը, որոնց ներկայ էին նաեւ Պրուսայի և Պիլէճիկի առաջնորդները՝ Տ. Յովհաննէս Արշարունի և Տ. Մովսէս Կէօմիւրճեան նորապակ եպիսկոպոսները, Ս. Պատրիարքը Թաղ. Խորհրդարանին մէջ պահ մը հանգիստ առնելով՝ առաջնորդեցաւ Տիգրան էֆ. Տէրոնեսեանի բնակարանը որ սեղանի հրաւիրուեցան նաեւ երկու եպիսկոպոսները, Տ. Ներսէս և Տ. Մատթէոս վարդապետները, Թաղ. Ժողովի դեր-ատենապետ Ստեփան փաշա Ասլանեան, Թաղ. Խորհուրդի անդամներէն ոմանք և քահանայական դասը։ Ս. Պատրիարքը երէկ գիշեր ալ հիւր մնաց Տէր-Ներսէսեան էֆէնտիին տունը և այս իրիկուն Գուզկունճաւէին ուղղակի Բերա կը վերադառնայ։

—Էֆտի՛կ Փաշայի Թաղ. Խորհուրդը՝ Ուսումնական Խորհուրդին հաւանութեամբ՝ կարուկ տնօրինութիւն մը ընելու հարկին մէջ գտնուեցաւ, վերջ մը տալու համար այն անասնսրժ գրոյցներուն որոնք կը շրջին Թաղին երկսեռ վարժարանին կրթական պաշտօնեաներէն ոմանց անուան շուրջը, խանգարելով դպրոցին ներքին բարեկարգութիւնը, և դուրսն ալ, հանրութեան մէջ, գայթակղութիւն պատճառելով։ Ուսումնական Խորհուրդին կողմէ բացուած քննութիւնը անշուշտ երեւան պիտի հանէ իրողութիւնը իր իսկական գոյներով և հաստատէ թէ որո՞նք են յանցաւոր և որո՞նք անմեղ։ Բայց մինչեւ այս արդիւնքին ձեռք բերուիլը, վարժարանին բաց մնալը կրնար անպատեհութեանց առիթ տալ։ Հետեւաբար լաւագոյն միջոցը սեպուեցաւ դպրոցական արձակուրդը կանխել։ Երէկ առաւօտ Թաղ. Խորհուրդի տեսչապետ Մարտիկ էֆ. Ինճէսէրճեան և իր պաշտօնակիցները ինչպէս նաև կրթական տեսչուհի Փալագաչեան էֆ. վարժարան երթալով, խորհրդակցութիւն մը ունեցան և որոշեցին վարժարանը փակել այսօրուընէ, արձակուրդի միջոցին վերակազմելու համար դպրոցին պաշտօնէութիւնը որմէ դուրս սիրտ ունի անուշտ անոնք որոնց յանցաւորութիւնը ապացուցուի։

—Նիկոմիդիայէն Թղթակից մը ցաւելով կ'իմացնէ մեզ թէ Ս. Պատրիարք Հօր մայիս 24 թուակիր կոնդակը մինչեւ վերջին շաբաթ օր, յունիս 19, կարդացուած չէր քաղաքին եկեղեցւոյն մէջ, մինչ թեմին միւս եկեղեցիներուն մէջ շատոնց կարդացուած է արդէն, և կը փափաքի գիտնալ թէ ի՞նչ է պատճառը։ Թէեւ յիշեալ կոնդակին մէկ օրինակը Նիկոմիդիոյ ազգայիններէն ոմանց ձեռքը անցեր է դիպուածով, բայց ժողովուրդը ընդհանուր կերպով անտեղեակ կը մնայ անոր պարունակութեանը, և մտածողներ ալ կան եղեր թէ մի՞ գուցէ Գաւառական ժողովին ընտրութեան մասին հրահանգներ պարունակէ և այդ պատճառով Առաջնորդ կամ իր փոխանորդ վարդապետը մէկ կողմ դրած ըլլան զայն։ Այս կրկին ենթադրութեանց վերջինը տարակոյս չիկայ թէ ճիշդ է, քանի որ կոնդակը Առաջնորդարան ղրկուած ըլլալով, անոր պարտականութիւնն էր կարդացնել զայն անմիջապէս, ի լուր ժողովրդեան։ Գալով առաջինին, այսինքն պարունակութեանը մասին տրուած մեկնութեանը, կրնանք վստահեցնել այդ բարեմիտ մտածումը ունեցողները թէ Պատրիարքական վերջին կոնդակը կը վերաբերի ոչ թէ իրենց ընտրական գործողութիւններուն, այլ մեր Ս. Հարց դաւանութեան, ինչպէս Արեւելքի մէջ ծանուցինք օրը օրին, և կը պարունակէ կրօնական դեղեցիկ տեսութիւններ։

Նամակագիրը, որ գնահատելի հոգատարութեամբ մը կը քննէ այս կոնդակին չկարդացուելուն խնդիրը, անցնելով Գաւառական ժողովի ընտրութեան համար ձեռնարկուած քուէարկութեան խանգարուելուն — որուն պարագաները ծանօթ են — սա զուարճալի տողերը կը գրէ. «Նը-կատելով որ մէկ տարուան պայմանաժամ ունեցող մուխթարի մը ընտրութիւնը գլուխ հանելու համար չորս անգամ ընտրութիւն կատարել հարկ եղաւ քաղաքիս ազգայիններուն մէջ, ուրեմն, հաւմամտակի հաշուով, տասը տարուան չրջանի մը համար ընտրուելիք գաւառական ժողովին ընտրութիւնը 40 անգամ քուէարկութեան պէտք ունի...»

—Ստացանք Իզմիրի Ներսէսեան Որբանոցը ընկերութեան տեղեկագիրը, որ կը ցուցադրէ այդ մարդասիրական հաստատութեան գործառնութիւնները՝ 1898 յունուարի սկիզբէն մինչեւ 1899 մարտ 15։ Տեղեկագիրին կցուած է 46 որբերուն լուսանկարը։ Ասոնցմէ 6ը, որ փոքրահասակ են, մանկապարտէզ կը յաճախեն, 10ը՝ Մեսրոպեան վարժարանը, իսկ 10ն ալ Որբանոցի արհեստանոցին մէջ դերձակութիւն կը սորվին, ստանալով միանգամայն նախնական կրթութիւն։ Տեղեկագիրը, խնամով պատրաստուած, կը պարունակէ բոլոր նուիրատուներուն անունները ու նպաստի գումարները, ինչպէս նաեւ հայոց թի զանազան աղբիւրները, եւ թի մուտքի հաշիւներով որոնցմէ կ'երեւայ որ այդ 14 ու կէս ամսուան միջոցին Որբանոցին մուտքը եղած է 97,580 ղրշ. 10 փր. և ընդհանուր ծախքը՝ 87,216 ղրշ։ Հետեւաբար ներկայ տարւոյ ապրիլ 16ին, մնացուկին մէջ պատրաստ դրամ կար 10,364 ղրշ. 10 փր։ Շնորհաւորութեան արժանի է Իզմիրի հայ հասարակութիւնը ընդհանուր կերպով, այս բարեկարգ հաստատութիւնը պահելուն համար, և Որբանոցը ընկերութիւնը մասնաւորապէս՝ որուն վարչական մասնախումբը կը կազմեն Տեարք՝ Գ. Քէչիչեան, Տ. Յօնիկեան, Ս. Մինասեան և Յ. Տէրպէնտէրեան։

—Խիրիէէն, պատահական թղթակից մը հետեւեալը կը հաղորդէ մեզ. «Էտիրնէի Գաւառ. Խառն Ժողովը, վերջերս տեսակցի մէջ աննման որոշում մը տուած է, պաշտօնէ դադարման և դրամական տուգանքի դատապարտելով քաղքիս ազգ. վարժարանին ուսուցիչներէն մէկը. ուրիշ մը ալ միայն դրամական տուգանքի, որովհետեւ ասոնցմէ առաջինը վիճակիս Կրօնական Ժողովին կողմէ պատրաստուած և դպիրներուն եկեղեցւոյ մէջ նիստ ու կացին վերաբերող Կանոնագիրները, —որոնք ժամանակ մը եկեղեցւոյ պահարանը կախուելէ ետքը, առանց վարժարանին տեսչին գիտութեանը դրսէն ղրկուած էին դասարանի մը մէջ կախուելու, — հակառակ կողմը դարձնելով կախելու Խորհուրդ տուած և այս մասին Քաղաքական Ժողովին իրմէ ուղած բացատրութիւնը տալու համար նոյն Ժողովին ներկայանալ մերժած էր, և երկրորդն ալ պարզմտօրէն առաջինին տրուած խորհուրդին անսացած ըլլալուն։ Հոգաբարձութիւնը, որուն կը յանձնուի այս որոշման գործադրութիւնը, իր իրաւասութեան դպչող այս որոշման դէմ առանց որ եւ է առարկութեան, կը գործադրէ զայն, որուն հետեւանքով պաշտօնազուրկ ուսուցիչը այսօր ի զուր կը թափառի Էսքիրէի մէջ, գտնէ իր պահանջքը գանձելով հոսկէ մեկնելու համար։»

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ուսուցչական բնտրելիներու Քննիչ Յանձնաժողովին

Ուսուցչական ընտրելիներու Քննիչ Յանձնաժողովը իր աշխատութեան ծրագիրը պատրաստեց հետեւեալ կերպով, ըստ հրահանգի քննութեան ընտրելեաց ուսուցչութեան Ազգ. Կեդր. Վարչութեան Ուսումնական Խորհրդոյ.

Ա.— Ուսուցչական ո՛ր և է կրդի վկայական ստանալ փափաքող անձինք պարտաւոր են գրաւոր կերպով դիմել Քննիչ Յանձնաժողովոյ յառաջիկայ Նիստին որ տեղի պիտի ունենայ Յուլիս 2ին, ներկայացնելով անոր միանգամայն 1. Իրենց մկրտութեան վկայականը. 2. Իրենց դպրոցական վկայագիրը և իրենց բնակած թաղին Աւագերեցին ու Թաղական Խորհուրդին վկայութիւնը՝ իրենց վարուց ու բարուց և մաքրութեան մասին, եթէ օգնական-ուսուցչութեան վկայական կ'ուզեն ստանալ. 3. Իրենց օգնական-ուսուցչութեան վկայականը, եթէ կ'ուզեն գըլխաւոր դաստիարակի կամմասնագէտ ուսուցչի վկայական ստանալ, ինչպէս նաեւ այս պարագային մէջ իրենց բրջանակի կրթական Տեսչին ու այն վարժարաններուն, յորս պաշտօնավարած են, տեսուչներուն ու խնամակալ Թաղ. Խորհուրդներուն և Հոգաբարձութեանց վկայութիւնը՝ բարւոք ծառայութեան. 4. Համառօտ տեղեկութիւն մը իրենց անցեալ զբաղմանց ու պաշտօնավարութեանց վրայ։

Բ.—Յանձնաժողովը որոշեց բացարձակապէս մերժել այն ամէն ընտրելիները որոնք յուլիս 2ին վերջը ներկայանան (բացառութիւն մի միայն գաւառացի ընտրելիները որոնց պայմանաժամ տրուած է մինչեւ յուլիս 9)։

Գ.—Յանձնաժողովը պատրաստեց քննութեանց ժամանակացոյցը հետեւեալ կերպով։ Յուլիս 9.— Կրօնագիտութիւն, Սրբազան և Եկեղեցական պատմութիւն, Բարոյագիտութիւն։ Յուլիս 16.— Հայերէն լեզու։ Յուլիս 23.— Պատմութիւն, Աշխարհագրութիւն, Օրէնագիտութիւն, Տնտեսագիտութիւն։ Յուլիս 30.— Ուսողութիւն ու Մանկավարժութիւն։ Օգոստոս 6.—Բնական պատմութիւն, Բնալուծութիւն, Բնական գիտութիւն և Առողջաբանութիւն։ Օգոստոս 13.— Օսմաներէն և Ֆրանսերէն։ Օգոստոս 20.— Գծագրութիւն, Գեղագրութիւն, Եկեղեց. եւ Եւրոպ. Երաժշտութիւն, Մարմնամարզ, Կար և Ձեռագիտութիւն։

Քննութիւնները պիտի կատարուին առաւօտեան ժամը 9էն 12 և երեկոյեան 2էն 5 (Ք. Ե.)։

Ուսուցչութեան վկայական քննութեան պատրաստուիլ փափաքող անձերը կրնան ստանալ «Հրահանգ Քննութեան ընտրելեաց Ուսուցչութեան» կանոնագրութենէն մէկ օրինակ, դիմելով ի Պատրիարքարան, առ Բարտուղարն Ուսումնական Խորհրդոյ։

Հրատարակուեցաւ

ՏՈՒ. Ն. ՏԱՂԱՒԱՐԵԱՆԻ

ԾՆՆԴԱԿԱՆ ԴՈՐՇԱՐԱՆԱՑ

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ

Պատկերազարդ գործք

362 Գին 6 դրս. 8—14

Պայքել Հաւուքի հրատարակութիւնները կարդալ Դ.-դ երեսը։

ԹՂԹԱԲԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

(Յունիս 30ի բերեալ)

ՄՈՒՐԱՎԻՎ ԿՈՄՍԸ ԿԸ ՔԱՇՈՒԻ. — Գերմանն թերթերը կը սեսն թէ պաշտօնական շրջանակներու մէջ շրջած զրոյցի մը նայելով, Ռուսիոյ արտաքին գործոց Նախարար Մուրավիվ կոմսը պաշտօնէ պիտի քաշուի եղեր, որովհետեւ խաղաղութեան Դեսպանախորհուրդը մեծ յաջողութիւն մը ձեռք բերած չըլլալով, իր դիրքը խախտած է։ Կ'ըսուի թէ արտաքին գործոց Նախարարի պաշտօնը պիտի յանձնուի Օպոլէնսքի կոմսին։

ՇՓՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԶԻՆՈՒ ՄԷՋ. — Ինչպէս ծանուցինք Զինու մէջ օտարականներուն դէմ թշնամական ընդհանուր շարժում մը կայ։ Բէքինի ֆրանսական դեսպանը անցեալ երեքշաբթի պարտաւորուեր է պահանջել Զինու արտաքին գործոց Խորհուրդէն որ հրապարակաւ գոհացում տրուի՝ դեսպանատան պաշտօնեայի մը նկատմամբ գործուած կեղեքումներուն համար։ Եռունեանի և Մոնկոյէի մէջ ծագած չփոթութիւններուն և ֆրանսական մաքսային կայաններուն քանդելուբ պատճառին համար կ'ըսուի թէ բնիկները զրգռուած են Ֆրանսայի և Զինու միջև կնքուած այն պայմանագրութեան համար, որով ֆրանսական ապրանքները Եռունեանի և Մոնկոյէի կողմէն Զին պիտի մտնեն։ Ֆրանսական հիւպատոսը Պ. տը լա Պլեթի հաղիւ կրցեր է փախչիլ իր պաշտօնեաներուն հետ։ Կ'ըսուի թէ Թոնքինի Սև Դրօշակներն ալ պիտի արշաւեն Թոնքինի ֆրանսական ստացուածքները։ Հոնկ-Քոնկի մէջ, ուր վերջերս չինացի զօրքեր անգլիացի զօրքերու վրայ յարձակած էին, սպառնական ծանուցումներ փակցուած են օտարներուն դէմ։ Շատ մը տեղեր չինացիները 5000 ֆր. կը խոստանան միսիոնարի իւրաքանչիւր գլուխ բերողին։ Կը վախցուի թէ չինական կառավարութիւնը անկարող պիտի ըլլայ այդ շարժումը զսպելու։

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼԻ ԽՈՒՌԻՐԸ. — Տակաւին ուր առնուած չէ այն զիյութերուն վրայ որոնց համար Օռանժի պետութեան գործադիր Խորհուրդին անդամներէն Պ. Ֆիշէր յորդորած է նախագահ Քրիկերը որ ընէ։ Բրէթորիայէն կը հեռագրեն թէ Պ. Ֆիշէր աւարտեր է իր բանակցութիւնները Թրանսվալի գործադիր Խորհուրդին հետ, բայց արդիւնքը պաշտօնապէս ծանուցուած չէ։ Եղած առաջարկութիւնները Թրանսվալի Խորհրդարանին պիտի ներկայացուին։ Պ. Ֆիշէրի ըրած առաջարկութիւնները փոփոխութիւն կրած են։ Ընտրական ազատութիւնը պիտի կրնայ անցեալին վրայ ալ ազդեցութիւն ունենալ, բայց ժամանակամիջոցը սահմանուած չէ։ Խորհրդարանը պիտի որոշէ զայն, ինչպէս նաեւ երկրորդական ուրիշ պարագաներ։ Պ. Ֆիշէր անգլիական ներկայացուցչին հետ տեսնուելէ ետքը Պրէտորիոյէն գացեր է։

—Ամերիկեան զօրքերու 8րդ խումբը, որ Լոնտոն կը գտնուի և մասնաւորապէս երկաթուղիներու շինութեան կը ծառայէ, հրաման ստացեր է հարաւային Ափրիկէ ուղեւորելու։ Զայն փոխադրելիք շոգենաւը մեծ քանակութեամբ երկաթուղիի իրեղէններ ալ պիտի տանի։

—Բէրթաունէն կը հեռագրեն անգլիական լրագիրներուն թէ տեղւոյն նախարարներէն մէկ քանին Խորհրդարանին պիտի առաջարկեն պարտաւանքի քուէ տալ՝ Անգլիոյ միջամտութեան համար Թրանսվալի գործերուն մէջ։ Բէրթաունի զինուորները պիտի գրաւեն Տէ Արը որ Բէրթաունէն Պուլուվայօ երկրող երկաթուղիի գիծին վրայ կարեւոր կայան մըն է։ Անգլիայէն մեծ քանակութեամբ փամփուշտ և ռումբ ղրկուած են հարաւային Ափրիկէ։

ԲԵԹԵՐՍՊՈՒՐԳԷՆ կը հեռագրեն թէ Ալէքսանդրոբոլէն մինչեւ պարսկական սահմանագլուխ երկաթուղիի գիծ մը շինելու լուրը կը հաստատուի։ Ռուս կառավարութիւնը մեծ եռանդ ցոյց կու տայ այդ շինութիւնը փութով աւարտելու համար։

ՄԻԼԱՆ ՆԱԽԿԻՆ ԹԱԳԱՒՈՐԸ.—Վիէննայէն կը հեռագրեն թէ Միլան նախկին թագաւորը պիտի պարտաւորուի հեռանալ Սերպիայէն, որովհետեւ Պէլգրատի ռուս դեսպան Պ. Եատովաքիի միջադէպին պատճառով ժողովրդականութիւնը կորսնցուցած է, և թէ Ռուսիա երբեք պիտի չհաճի այդ խնդիրը կարգադրել, որ չափ ատեն որ Միլան Սերպիա մնայ։

ՃԱՎԱՇԷՆ կը հեռագրեն թէ Հոլանտայի զօրքերը ձեռք անցուցեր են ապըստամբներուն գրաւած դիրքերը։ Այդ ընդհարումին ատեն երեք Հոլանտայի մեռեր և եօթը վիրաւորուեր են։ Ապըստամբներուն կորուստն է ութսունը հինգ հոգի։ Հոլանտական զօրքերը դիւրութեամբ գրաւեր են Պլահկ-Մանկաթը։ Այդ առթիւ տեղի ունեցած ճակատամարտի մը միջոցին ալ ապստամբներէն քառասուն եօթը հոգի մեռեր են։ Հոլանտացիները ունեցեր են մէկ մեռեալ։

ՀԻՆ ԳԻՆԻ երեսուն ութ տարուան, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր ապաքինածներու և անարիւնութիւն ունեցողներու։ Դիմել Օրթագիւղ հանգուցեալ մուխթար Յակոբ աղայի տունը։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՏՐԷՅՖԻՒՍԻ ՎԵՐԱԴԱՐՁԸ

ԲԱՐԻԶ, 1 Յուլիս. — Սէֆուֆ յատաւորակը՝ իրիկուան ժամը 9ը քսան անցած Ֆիլլոն (Լոռան-Մոռպիհան) ժամանեց։ Տրէյֆիւս անմիջապէս ցամաք հանուեցաւ մի միայն քանի մը պաշտօնեաներու ներկայութեամբ՝ որոնց լուր տրուած էր։ Անմիջապէս երկաթուղի առաջնորդուած ըլլալով, Տրէյֆիւս առտուան ժամը 6ին Ռէն հասաւ և կառքով դիմուորական բանտը տարուեցաւ։ Առողջական վիճակը շատ լաւ էր։ Ոչ մէկ միջադէպ տեղի ունեցաւ, թէեւ բազմաթիւ հետաքրքիրներ հաւաքուած էին փողոցներուն մէջ։

ՌԷՆ. — Հարիւրապետ Տրէյֆիւս՝ հոս հասած ատեն գորշագոյն քաղաքային հագուստ մը հագած էր։ Մօրուքը՝ շատ երկարած, չէկ գոյն մը ստացած էր ու մազերը աղերեկած էին։ Դէմքը տառապանք կ'արտայայտէր ու գրեթէ բնաւ չէր խօսեր։

Տիկին Տրէյֆիւս՝ որուն անմիջապէս լուր տրուած էր, նոյն օրը կրցաւ երկու անգամ այցելել իր ամուսնին։ Բարոյապէս ու ֆիզիքապէս լաւ վիճակ մը տեսած է կրկին իր ամուսնին վրայ։ Տրէյֆիւս բոլորովին կ'անգիտանայ եղեր բոլոր այն դէպքերը՝ որոնք իր դատէն ետքը տեղի ունեցան և կը կարծէ եղեր թէ իր պետերը՝ մասնաւորաբար զօրավար տը Պոուտէֆռ աչխատած են դատին վերաքննութիւնը ձեռք բերելու (Ի՞նչ հեգնութիւն)։

Պ. Պ. Լայոտի ու Տրմանժ՝ որոնք Տրէյֆիւսը պիտի պաշտպանեն և նոր օրէնքին համաձայն նախնական հարցաքննութեանց ներկայ պիտի գտնուին, վաղը առտու հոս կը սպասուին։

Քաղաքը հանդարտ է։ Պանդոկներու մէջ ֆրանսական և օտար թերթերու բազմաթիւ թղթակիցներ լեցուած են։

—Զինուորական բանտին շուրջը 150է աւելի մարդիկ խնուած էին Տրէյֆիւսի հասած պահուն, սակայն ոչ մէկ ցոյց տեղի ունեցաւ։ Տիկին Տրէյֆիւս՝ ֆրանսական կամաւոր մը Պ. Հալէի կնոջը հետ իր ամուսնին այցելեց։ Տեսակցութիւնը շատ յուզիչ եղաւ։

ԲԱՐԻԶ. — Բուլգարիոյ Ժողովրդական Խորհուրդը ընդունեց Ռուսիոյ Զարին նոր աղջկան կնքահայրութիւնը։

—Գորսային վիճակը լաւագոյն է այսօր։

ՊՈՒԻՍԼԷ. — Թագաւորը ընդունեց Պուիսէլի, Անվերսի, Կանի և Լիէժի քաղաքապետները՝ որոնք յայտարարեցին թէ չպիտի կրնան կարգապահութիւնը ապահովել՝ մինչեւ որ նախարարութիւնը ետ չառնէ ընտրական նոր օրինագիծը։ Թագաւորը պատասխանելով ըսաւ թէ ամէն պարագայի մէջ պէտք է Սահմանադրութիւնը յարգել։

ԱԼԻՒՐ. — 3000 պարկ հասաւ Օտեսայի տեսակէն, պարկը 89—107 ղրշ.ի, 5000 պարկ Մարսիլիոյ տեսակէն, պարկը 66-70 ղրշ.ի, և 1300 պարկ Պրայիլայէն, պարկը 88-92 ղրշ.ի։

ԴԱՂԹԱԲԵՐԻ.—Շաֆար.—Թրիէսթէէն հասաւ 5700 պարկ և Ռուսիայէն 100 պարկ։ Մախուեցաւ 5700 պարկ Թրիէսթի տեսակէն, կենդինարը 88-93 ղրշ.ի և 100 պարկ ռուսական, կենդինարը 91 ղրշ.ի։ Խանուռ.—1300 պարկ ծախուեցաւ 100 օխան 4.70-5.60 օսմ. ոսկիի։ Բրինձ.—2400 պարկ եգիպտական հասաւ, պարկը 78-81 ղրշ.ի, 1500 պարկ ռանգուն, պարկը 101 ղրշ.ի, և 100 պարկ բիգոն, պարկը 44 ֆր.ի։ Պղպեղ.—Ժամանում չի կայ։ Սիպերիական կարագ.—Թակարոբքի տեսակին վրայ քիչ մը գործ եղաւ օխան 12 ղրշ.էն։ Մոմ.— Առուծախ չկայ։ Քարիւղ.— Թրանսիթի ընթացիկ գործառնութիւններ սնտուկը 18 ղրշ.էն։ Ռուսականին սնտուկը 22 ½ և ռումանականինը 22 ½ ղրշ. ոսկեդրամ կ'արժէ մեր հրապարակին վրայ։

ԱԼԷՊՈՒ. — Շաբթուան մէջ հասան 43 տակառ Ուլատոֆքա, 38-38 ½ օխան մէկ օսմ. ոսկիի, 88 տակառ Թէրճիմանլաբ 40-41 օխան մէկ օսմ. ոսկիի և 24 տակառ ռումանական, 41-42 օխան մէկ օսմ. ոսկիի։

ՀԱՆԲԱՏՈՒԽ.—Կարեւոր գործառնութիւններ։ Բարտիֆին թօնոն կարժէ 24 ½ շիլին և Նիւքասլիը 22 ½ շիլին։

ՄԱՆԻՖԱԹՈՒՐԱ.— Անկարեւոր գործառնութիւններ։

ԱՐՏԱՇՈՒԻԼԻԹ ՆԻՒԹԵՐ.—Թիֆթիկ.— 520 հակ ծախուեցաւ օխան 17-21 ½ դրշ։ Բուրդ.—Անկարեւոր գործառնութիւններ։ Բամպակ.—200 հակ Առանայի տեսակէն օխան 4 ղրշ.ի։ Մեսաֆս.— Անկարեւոր գործառնութիւններ։ Գինները բարձրանալու հակամէտ են։ Կապերs.—Բաւական ոգեւորուած առուծախ մը եղաւ։ Դեղին մեղրամոմ.— Վաճառում չկայ։ Ճեհրի.— Անկարեւոր գործառնութիւններ։ Դիսոր.— Վաճառում չի կայ. հրապարակը հաստատուն է. Մուսուլի սեբին օխան 7 ½-8 ղրշ. կ'արժէ, ճերմակինը 8½ 9։ Մորբ.—Վաճառում չկայ։ Ընկոյզ. —Անկարեւոր գործառնութիւններ։ Կաղին —Վաճառում չի կայ գիները կը բարձրանան, որովհետեւ հուսքը գէշ է կ'ըսուի։ Պտուղ.—Հրապարակին վրայ գրեթէ գործ չեղաւ։ Աֆիոն.—5 սնտուկ ծախուեցաւ դեղորայի տեսակէն, (նոր բերք) օխան 115 ղրշ.ի։

(Պարսկիոնա) քաղաքային Խորհուրդին գումարուած պահուն՝ դուրսէն հրազէն պարպուելով երեք հոգի մեռան և ինը հոգի վիրաւորուեցան։

ՊՈՒԻՔԻԷՆ. —Արքայական հրամանագիր մը հաստատեց Ռուսիոյ հետ կնքուած թղթատարական համաձայնութիւնը՝ որ միջազգային թղթատարութեան սկզբունքներուն վրայ հիմնուած է. պայմանագրութիւնը այսօրուընէ սկսեալ գործադրութեան պիտի դրուի։

ՈՒԱՇԻՆԳԹՈՆ. — Երեք տէրութեանց կողմէ Սամոա զրկուած գումիսէրները խորհուրդ տուին Պ. Զէմպրըսի որ դեռագոյն դատաւորի պաշտօնէն չհրաժարի։ Գումիսէրները խոստացան բնիկներուն գոհացում մը ընել՝ զէնքնկեցութեան փոխարէն։ Գումիսէրները որոշեցին որ Սամոայի համար ընտրուելիք կառավարիչը անգլիացի, գերմանացի կամ ամերիկացի չըլլայ։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 2 յուլիս. — Հակառակ քանի մը լրագիրներու գրածին, տիւ Բաթի տը Բլամ տակաւին Շեռչ-Մոտիի բանը կը գտնուի և վերադատաւսին ատեն միայն Ռէն պիտի տարուի։

—Ազգայնական կուսակցութեան պատկանողները գումարում մը ունեցան Սէն-Բլուիմէջի։ Պ. Տէռուլէտ խօսելով Տրէյֆիւսի խնդրին վրայ, ըսաւ որ պատերազմական ատեանը եթէ անմեղ հռչակէ Տրէյֆիւսը, պէտք է դատաստանի ենթարկել ուսումնական բոլոր աչխատած են դատին վերաքննութիւնը ձեռք բերելու (Ի՞նչ հեգնութիւն)։

Պ. Պ. Լայոտի ու Տրմանժ՝ որոնք Տրէյֆիւսը պիտի պաշտպանեն և նոր օրէնքին համաձայն նախնական հարցաքննութեանց ներկայ պիտի գտնուին, վաղը առտու հոս կը սպասուին։

Քաղաքը հանդարտ է։ Պանդոկներու մէջ ֆրանսական և օտար թերթերու բազմաթիւ թղթակիցներ լեցուած են։

—Չինուորական բանտին շուրջը 150է աւելի մարդիկ խնուած էին Տրէյֆիւսի հասած պահուն, սակայն ոչ մէկ ցոյց տեղի ունեցաւ։ Տիկին Տրէյֆիւս՝ ֆրանսական կամաւոր մը Պ. Հալէի կնոջը հետ իր ամուսնին այցելեց։ Տեսակցութիւնը շատ յուզիչ եղաւ։

ԲԱՐԻԶ. —Բուլգարիոյ Ժողովրդական Խորհուրդը ընդունեց Ռուսիոյ Զարին նոր աղջկան կնքահայրութիւնը։

—Գորսային վիճակը լաւագոյն է այսօր։

ՊՈՒԻՍԼԷ. — Թագաւորը ընդունեց Պուիսէլի, Անվերսի, Կանի և Լիէժի քաղաքապետները՝ որոնք յայտարարեցին թէ չպիտի կրնան կարգապահութիւնը ապահովել՝ մինչեւ որ նախարարութիւնը ետ չառնէ ընտրական նոր օրինագիծը։ Թագաւորը պատասխանելով ըսաւ թէ ամէն պարագայի մէջ պէտք է Սահմանադրութիւնը յարգել։

ԱԼԻՒՐ. — 3000 պարկ հասաւ Օտեսայի տեսակէն, պարկը 89—107 ղրշ.ի, 5000 պարկ Մարսիլիոյ տեսակէն, պարկը 66-70 ղրշ.ի, և 1300 պարկ Պրայիլայէն, պարկը 88-92 ղրշ.ի։

ԴԱՂԹԱԲԵՐԻ.—Շաֆար.—Թրիէսթէէն հասաւ 5700 պարկ և Ռուսիայէն 100 պարկ։ Մախուեցաւ 5700 պարկ Թրիէսթի տեսակէն, կենդինարը 88-93 ղրշ.ի և 100 պարկ ռուսական, կենդինարը 91 ղրշ.ի։ Խանուռ.—1300 պարկ ծախուեցաւ 100 օխան 4.70-5.60 օսմ. ոսկիի։ Բրինձ.—2400 պարկ եգիպտական հասաւ, պարկը 78-81 ղրշ.ի, 1500 պարկ ռանգուն, պարկը 101 ղրշ.ի, և 100 պարկ բիգոն, պարկը 44 ֆր.ի։ Պղպեղ.—Ժամանում չի կայ։ Սիպերիական կարագ.—Թակարոբքի տեսակէն վրայ քիչ մը գործ եղաւ օխան 12 ղրշ.էն։ Մոմ.— Առուծախ չկայ։ Քարիւղ.— Թրանսիթի ընթացիկ գործառնութիւններ սնտուկը 18 ղրշ.էն։ Ռուսականին սնտուկը 22 ½ և ռումանականինը 22 ½ ղրշ. ոսկեդրամ կ'արժէ մեր հրապարակին վրայ։

ԱԼԷՊՈՒ. — Շաբթուան մէջ հասան 43 տակառ Ուլատոֆքա, 38-38 ½ օխան մէկ օսմ. ոսկիի, 88 տակառ Թէրճիմանլաբ 40-41 օխան մէկ օսմ. ոսկիի և 24 տակառ ռումանական, 41-42 օխան մէկ օսմ. ոսկիի։

ՀԱՆԲԱՏՈՒԽ.—Կարեւոր գործառնութիւններ։ Բարտիֆին թօնոն կարժէ 24 ½ շիլին և Նիւքասլիը 22 ½ շիլին։

ՄԱՆԻՖԱԹՈՒՐԱ.— Անկարեւոր գործառնութիւններ։

ԱՐՏԱՇՈՒԻԼԻԹ ՆԻՒԹԵՐ.—Թիֆթիկ.— 520 հակ ծախուեցաւ օխան 17-21 ½ դրշ։ Բուրդ.—Անկարեւոր գործառնութիւններ։ Բամպակ.—200 հակ Առանայի տեսակէն օխան 4 ղրշ.ի։ Մեսաֆս.— Անկարեւոր գործառնութիւններ։ Գինները բարձրանալու հակամէտ են։ Կապերs.—Բաւական ոգեւորուած առուծախ մը եղաւ։ Դեղին մեղրամոմ.— Վաճառում չկայ։ Ճեհրի.— Անկարեւոր գործառնութիւններ։ Դիսոր.— Վաճառում չի կայ. հրապարակը հաստատուն է. Մուսուլի սեբին օխան 7 ½-8 ղրշ. կ'արժէ, ճերմակինը 8½ 9։ Մորբ.—Վաճառում չկայ։ Ընկոյզ. —Անկարեւոր գործառնութիւններ։ Կաղին —Վաճառում չի կայ գիները կը բարձրանան, որովհետեւ հուսքը գէշ է կ'ըսուի։ Պտուղ.—Հրապարակին վրայ գրեթէ գործ չեղաւ։ Աֆիոն.—5 սնտուկ ծախուեցաւ դեղորայի տեսակէն, (նոր բերք) օխան 115 ղրշ.ի։

Ա Զ Գ

Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութեան

Օսմ. հանրային պարտքի վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ, 1314 փետրվ. 22ի կայս. Իրատէին համաձայն՝ «յաւելուածական» կոչուած թղթադրոշմները (որոնք 1305ին շրջաբերութեան եկած էին) և որոնց վրայ գրուած է թէ ի՛նչ բանի յատկացուած են, այլ եւս մէկ ամիս միայն պիտի կրնան գործածուիլ ներկայ Ազգին թուականէն սկսեալ, նոր թղթադրոշմներուն հետ որոնց հրապարակ հանուիլը ծանուցուած էր մայրաքաղաքիս լրագիրներուն մէջ 1898 յուլիս 15/27ին։ Հետեւաբար, այն բոլոր գրութիւնները որոնք վերոյիշեալ պայմանաժամէն ետքը կնքուած ըլլան 1305ի «յաւելուածական» թղթադրոշմներովը՝ օրէնքի հակառակ պիտի նկատուին, և այդ արարքին հեղինակները կանոնական պատժի պիտի ենթարկուին։ Նոյն կայս. Իրատէին տրամադրութեան համաձայն, այդ թղթադրոշմներէն ունեցողները կամ վաճառողները որոնք մինչեւ այն ատեն գործածած չըլլան զայնս, պիտի կրնան ներկայացնել դրօշմի յատուկ վարչութեան, Դալաթիա, Պալըքհանէ, ուր այդ թղթադրոշմները պիտի փոխանակուին նորերու հետ, մինչեւ երեք ամիս, այս օրէ սկսեալ։ Փոխանակուած նոր թղթադրոշմերը՝ ետ առնուած հիներուն հաւաքական արժէքին պիտի համապատասխանեն։

14—30 Տնօրէնութիւն

31 Մայիս (Հ. Տ.) 1899

ԴԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱՏԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Գոնսոլիտէ Մեռի Դ	Օ. Ո.	25	12
Ամէնէն բարձր գին	»	25	12 ½
Ամէնէն վար գին	»	25	10
Բումէլիի երկաթ. զոց.	Ֆր.	126	62
Ամէնէն բարձր գին	»	127	12
Ամէնէն վար գին	»	126	62

ԲԱՑՈՒՄ 21 Յունիս

Օսմ. Գոնսոլիտ

ՔԻՆԻՆԻ ՀՆԱՐԻՔ
ԲԵԼԳԻԷԻ ՔԻՆԻՆԻՆ
ՔԱՐՍԻՒԼՆԵՐԸ
QUININE de PELLETIER
Բոլոր բժիշկներուն կողմէ ընդունուած իր ազդեցութեան համար ընդդէմ գլխացաւերու, լզացաւերու, տենդերու, կաթուածի, յօդացաւի, մաքմոյ տկարութեան։ Մեծապէս ազդեցիկ են ընդդէմ ինֆլուէնցայի, կոքիւ, հարբուխի, ցրտաւութեան։ Մէկ քարտիւն աւելի ազդու քան գաւաթ մը քինինի։
10 20 և 100նոց արուակներ։
Իւրաքանչիւր արուակ կը կրէ անունը սեւ ապուած . . . PELLETIER
Կեդրոնատեղի Փարիզ, Վիվիէն փողոց, 8
և դիմաբոլոր դեղատներու։ A.

ՊԱՅՊԼ ՀԱՌՍԻ

ՎԵՐՋԻՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Հոգեւոր երգեր Հանդերձ եղանակով, Հայատառ Թուրքերէն։ 214 էջ։ Կը պարունակէ իրր 270 եղանակներ և 313 հոգեւոր երգեր։ Գործը բոլորովին նոր չէ, այլ հին երգարանի մը նոր հրատարակութիւնը՝ վերաքննուած և բարեփոխուած, նաեւ ճոխացուած իրր 62 նոր երգերու և 70 նոր եղանակներով յաւելմամբ։ Մասնաւորապէս յանձնարարելի է Թրքախօս Հայոց, նաեւ այն ամէնուն որոնք Թուրքերէն կը կարդան և համ կ'առնեն Թուրքերէն հոգեւոր երգերէ։ Բոլոր երգերը յօրինուած են Աւետ. սկզբունքներու և վարդապետութիւններու համաձայն և կրնան հոգեւորապէս օգտակար ըլլալ Հայ ժողովուրդին ամէն դասակարգերուն անխտիր։ Գին 10 դահեկան։

Նոյն գիրքը առանց եղանակի և մանրագիր, գրպանի համար, էջ 344, գին 5 դահեկան։

Նոյնին խոշորագիրը դարձեալ առանց եղանակի, մամլոյ տակ, ի մօտոյ վաճառելի, գին 6 դահեկան։

Կը ծախուի Պայպլ-Հառսի գրատան մէջ Ֆինճանճլար Եօգուրու։ 173

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամերիկեան Միջազգային Ընկ.ն
Կենաց վրայ ապահովագրութեան
Տնօրէնութիւն յԵւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ մէ գ'Իդալիէնի անկիւնը)։ Ընկերութեան չէնքերն այժմ կը վերաշինուին, որով իր գրասենեակներն առժամաբար փոխադրուած են Նոդռ-Տամ տէ Վիքտուառ փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատասխանատուներ է Մէկ Միլիարտ Քառասուն Միլիոն ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բանի՝ 4,545,160,943 ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898ին հնչուն դրամով վճարելի հարկերն են 14,400,000 ֆր., 1897ին 1,424,000 ֆր. աւելի։

Լա Նիւ-Եորք ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կրպատակի Ընկերութիւնն և որոց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր հաշիւները։ Եթէ մասնակից է, և կամ ակաւին չէք, խիստ հաշիւն է ձեզի համար ճանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները։ Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք երբու հասցեներ գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի։ Նոյնպէս տարեվճարներու եւ տրուելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ֆ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕՎ, ԵՒ ԸՆԿ.
Քոնիչ-Պատուիրակ
Ա. ՋՈՒՀԱՏԵԱՆ
Վայվոտա փողոց Վիքտորիա խան Գալաթիա

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Տ՞Ո Ա. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ
396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
(Նոյն դիրքերուն վրայ յուրեւ, դէպ Զէյրեքեանց դէմ)
Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատաստիկ ցաւած ակառներն ալ անցանց կը լեցնեն. ցաւազերծելու և ցաւազուրկ վիրաբուժելու պայմանաւ։
Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, և դիմացկուն արհեստական ակառներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, գեղի ներսերին քով տալով, ծամելիքի, և ատամ տրամանելիքի երաշխաւորեալ։
Բերանի հիւանդութիւնը կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թարմ բերաբուրիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ ատամնաբոյժներու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւն.
Ց. Գ. Ջմեռները կիրակի օրերն ալ, (Փէպ- ֆէ- որ) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (Փէպ- ֆէ- իներ) հիւանդ կրնդունին Բերայի գործատեղին։
Դատաքննիչներ կրնան գալ; իւրաքանչ բնակարանն, ֆր. 1 Թրլուվնի ֆոդոս։

NEVRALGIES Անկար. Ստամոքսի կծկում, Անարիւնութիւն և բոլոր ջղային հիւանդութիւնները մէկ ժամուան մէջ կը բուժուին Ղնորհիւ Տոքթէօր CRONIERի
ՀԱԿԱՆԱՂՈՒԱՑԱԻՍՈՒԹԻՒՆ ԴՆԴԱՀԱՏՆԵՐՈՒՆ
Տուփը 3 ֆրանք, ճամբու ծախք չառնուիր Paris, դեղարան Robriquet Monnaie փողոց թիւ 23։ Կը ծախուի նաեւ բոլոր դեղատուներու մէջ։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1899 Մայիս 20էն սկսեալ մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Եւրոպական եգերէհն Կամուրջ

11 — Միրկ. Բ.հիս. պէպ. արն. զրէ. օ.Ա. պշկ. 20
11 — Եսմ. մէզպ. պէօյբ. Ա.բպ. ենք. սՍՆ. պօյճ. պլտի հաղորդակցի 43
11 45 Պօյճ. Բ.հիս. պէպ. արն. զրէ. օրԱ. պշկ. 34
11 45 Եսմ. մէզպ. պէօյբ. բրծպ. Ա.բպ. եսբ. մրկ. պլտի հաղորդակցի 46
12 30 Մրկ. Բ.հիս. պէպ. արս. զրէ. օրԱ. պշկ. 18
11 55 Պէօբ. պէդզ. բշգ. եսբ. գկ. Բ.Ա.հիս. զատ. վանք. չեզ. պէլ. զգկ. Սկտ. 44
12 30 Եսմ. մէզպ. պէօյբ. Ա.բպ. ենք. սՍՆ. պօյճ. պլտի հաղորդակցի պշկ. 40
12 45 Բ.Ա. զվզ. եսմ. մէզ. պէօյբ. Ա.բպ. պէյգ. 17 բշգ. չպգ. գալ. Ա. հիս. գատ. պշկ.
1 15 Պօյճ. բ. հիս. պէպ. արս. զրէ. օրԱ.պէշ. 20
1 30 Եսմ. մզբ. պէյքտ. Ա.բպ. ենք. էմրպ. պշկ. 21
2 15 Էմրկ. Բ. հիս. պէպ. արս. զրէ. օրԱ. պշկ. 33
2 05 Բ.Ա. զվբ. եսմ. մզբ. պէյքտ. Ա.բպ. ենք. սՍՆ. պօյճ.
3 10 Պօյճ. Բ. հիս. պէպ.արն. զրէ. օրԱ. պշկ. 18
2 42 Պէյզբ. պէյզ.բշպ. չրպ. Ա. գր..գատ. պշկ. 40
4 — Մրբգ. Բ. գրս. պէպ. արն. զրէ. օրԱ. պշկ. 21
4 — Եսմ. մզբ. պյքտ. Ա.բպ. եսբ. սՍՆ. պօյճ. 40
4 40 Պօյճ. Բ. հիս. պէպ. արս. զրէ. օրԱ. պշկ. 33
5 30 Եսմ. մզբպ. պէյքտ. Ա.բպ. ենբբ. մրբկ. 45 Բ. հիս. պէպ. արսվ. օրԱ. պէշկ.
6 30 Պէյգ. ենք. զանվ. մրբկ. Ա. հիս. զանտլ. 20 պէպ. արսվ. չէնկ. պէյլ. Դուզվ. սկրտ.
6 45 Բ. Ա. զավ. եսմ. մէզբ. պյքտ. Ա.բպ. ենք 23 սՍՆ. պօյճ. Բ. հիս. պէպ. արսվ. բբշ. օրԱ. պէշկ.
7 30 Եսմ. մզբ.պյքտ. Ա.բպ.պյզ.բշպ. ենք.գալ. 34 Ա. հիս. գատլ. վանք. չպգ. պէլ. զգկ. պշկ.
8 36 Բ. Ա. զավ. եսմ. մէզբ. պյքտ. Ա.բպ. պէյզ 17 բշգ. չպգ. զանվ. Ա. հիս. գատլ. վ.ինք. չէնվ. պէյլ. զուզվ. սկրտ.
9 — Եսմ. մզբպ. պյքտ. Ա.բպ. եսինք. սՍՆ. 18
10 — Եսմ. մէզբ. պէօյբ. Ա.բպ. եսբ. սՍՆ. պօյճ. բ. հիս. պէպ արն օրԱ պէշկ
10 35 Մրբկ. պօյճ. պէպ. արն. զրէ. օրԱ. 46
11 Եսմ. մէզբ. պէյքտ. Ա.բպ. եսբ. մրբկ. 20 Բ. հիս. արն. պէշկ։

Ասիական եգերէհն Կամուրջ

10 45 Պէյզ. Ա. հիս. գնտլ. վանք. չէնկ. պէյլ. 45 զգկ. սկիտ.
11 15 Պէյզ. փշպ. չպգլ. գանլ. Ա. հիս. հեռեւեալ շոգենաւին պիտի հաղորդակցի
11 45 Ա. հիս.գատ. վանք.Զանկ. պէյլ.Ինկ. պշկ. 33
1. 15 Պէյզ. բշգ. ենբբ. գասլ. Բ. Ա. հրս. 44 գնտլ. գանք. չնկլ. պէյլ. զուզվ. սկիտ։
1 30 Պէյզ Գշպ Զպբ Դասլ ա հիս պէշկ։ 17
2 — Ա. հիս. գնտլ. գանք. չնկ. պէյլ. զգկ. պշկ։ 34
3 15 Զանկլ. պէյլ. զգկս. սկիտ։ 17
3 — Պէյզ. փշպ. չպգլ. գանլ. Ա. հիս. պշկ։ 46
3 30 Ա. հիս. գնտլ. վանք. չնկ. պէյլ. զգկ. պշկ։ 34
4 30 Էյզ. փշպ. չպգլ. գնլ. Ա. հրս։ 44
5 — Ա. հիս. գնտլ. գանք. չնկլ. պէյլ. զգկ. պշկ. 43
6 30 Պէյզ. եսինք. գանլ. մրբկ. Բ. Ա. հիս. 19 գնտ. պէպ. արնվ. չնկ. պէյլ. զգկ. սկիտ։
8 — Պէյզ. փշպ. ենինք. գանլ. Ա. հիս. գնտլ. 34 մրինք. չէնկլ. պէյլ. զգկ. պէշկ։
9 15 Պէյզ. փշպ. չպգլ. գանլ. Ա. հիս. գնտլ. 17 վանք. չնկլ. պէյլ. զուզվ. սկիտ։
10 10 Ա հիոարէն ուղղակի կամուրջ։ 45
10 30 Պէյզ. ենինք. գանլ. Ա. հիս. գանտ. չնկլ. 33 պէյլ. զուզվ. սկիտ.
11 10 Վանիգիլէղեն ուղղակի կամուրջ։ 34

Կամուրջեն եւրոպական եգերէ

11 45 Պէշկ. օրԱ. զրէ. արն պէպ. Բ. հիս. 21 պօյճ. ենինք. Ինք. պէյքտ. մրբպ. ենիմ.
12 10 պէշկ. օրԱ. արն. պէպ. Բ. հիս. մրբկ. 20
12 45 պէշկ. մրբկ. ոՍՆ. եսինք. Ինք. պյքտ. 43 մրբպ. ենիմ. Բ. Ա. գավաթ։
1 15 ՕրԱ. զրէշ. արն. պէպ. Բ. հիս. մրբկ։ 23
1 20 Սկրտ. Ա. հիս. գնտ. չպգլ. փշպ. պէյգ. 46 պյքտ։
2 05 պէշ. օրԱ. արնվ. պէպ. Բ. հիս. պօյճ։ 18
2 30 Պշկ.պյճ. ենինք. Ինք. պյքտ. մրբ. ենիմ։ 40
3 15 ՍրԱ. արն. պէպ. Բ. հիս. մրբկ։ 21
3 35 Սկիտ. զգկն. օրԱ. պէլլ. չնկլ. արնվ. 23 գնտլ. Ա. Բ. Հիս. գանլ. մրբկ. ենինք.փշպ. պէյգ. Ինք. պյքտ. Հզբ. եսմ. Բ. Ա. զավաթ։
3 30 Պէշկ. օրԱ. զրէշ. արսվ. պէպ. Բ. հիս. 33 մրբկ։
4 — պէշկ. մրբկ. սՍՆ. ենինք. Ինք. պյքտ. 45 մրբպ. ենիմ։
4 45 պշկ. զգկ. պէլլ.չնկլ. արնվ. պէպ. գնտ. 20 Ա. Բ. Հիս. գանլ. սՍՆ.ենինք. փշպ. պէյգ։
6 — պէշկ. օրԱ. գ.չշ. արս. պէպ. Բ. հիս. 34 պօյճ. ենինք. Ինք. պէյքտ. մրբպ. ենմ.
6 30 Իսկ. քաւզկ. պէյլեբ. չենկէլ. քանտ. 33 ա. հիսաթ քանլճ. գենինք. պէյքտզ։
7 — պէշկ. օրԱ.բ. զրէշ. արնվ. պէպ. բ. հիս. 18 մրբկ. սՍՆ. ենրբ. Ինք. պէյքտ. մրբպ. ենիմ։
8 30 պշկ. օրԱ. արնվ. պէպ. Բ. հիս. պօյճ. 44 եսինք. Ինք. պէյքտ. սզբպ. ենիմ։
9 15 Պէպ. ենինք. Ինք. պյքտ. մրբպ. ենիմ։ 21
9 40 պշպ. օրԱ. զրէշ. արնվ. պէպ.Բ.հիս. մրբկ 46
10 05 մրբկ. ենինք. Ինք. պյքտ. մրբպ. ենիմ. 40 Բ. Ա. գավզ։
10 20 պէշ.գ. գնտլ. Ա. հիս. գանլ. չպգլ. փշպ. 43 պէյգ. մրբպ. Բ. Ա. գավզ։
10 35 Պէշկ. օրԱ. զրէշ. արնվ. պէպ. գնտլ. Ա. 23 Բ. հիս. գանլ. մրբկ. ենինք. փշպ. պէյգ։
10 55 Պէպ. Բ. հիս. պօյճ. սՍՆ. եսինք. Ինք. 17 գիրբպ. պէյքտ. մրբպ. ենիմ։
11 20 պէշկ. օրԱ. զրէշ. արնվ. պէպ. Բ. հիս։ 18 մրբկ. եսինք։
11 45 ենինք. Ինքպ. պէյքտ. մէզբպ. ենիմ։ 46
12 — Պէպ. Բ. հիս. պօյճ. սՍՆ. ենինք։ 33
12 — պէշկ. օրԱ. զրէշ. արնվ. Բ. Հ. ենինք։ 33

Կամուրջեն ասիական եգերէ

1 05 Պէշկ. զգկն. պէյլ. չէնկլ. վնրբ. գնտբլ. 45 Ա. հիս։
1 20 Սկիտ. ա. հիս. գանլ. չպգ. փշպ. պէյգ։ 46 պէյքտ։
2 35 Սկիտ. զգկն. պէյլ. չնկլ. վնինք. գնտլ. 34 Ա. հիս։
3 — պշկ. Բ. հիս. գանլ. չպգլ. փշպ. պէյգ։ 44
2 45 Կամուրջէն ուղղակի Զէնկել քէօյ։ 17
3 35 Սպիւտ. զգկն. օրԱ. պէլլ. չէնկ. արնվ. 23 գնտլ. ա. բ. հիս. գանլ. մրբկ. ենինք. փշպ. պէյգ. Ինք. պյքտ. մզբպ. եսմ Բ. ա. զավ։
4 20 ուղղա.ի վանիք ա հիսաբ։ 43
4 45 պէշ. զգկն. պէյլ. չնկ. արնվ. պէպ. գնտլ. 19 ա. Բ. հիս. գանլ.սՍՆ.ենինք. փշպ.պէյգ։
6 30 Սկիտ. զգկ. պէյլ. չնկ. գնտլ. ա. հիս. գնլ. 17 ենրբ.պէյգ. պյքտ. մզբպ. ենիմ. Բ. ա. զվզ
8 45 պէշ. զգկ. պէյլ. չէնկ. վնինք. գնտլ. ա. 33 հիս. գանլ. չպգլ. փշպ. պէյգզ։
9 25 Սկիտ. զգկն. պէյբ. չնկլ. վնինք. գնտլ. 45 ա. հիս.
10 20 պէշկ. գնտլ. ա. հիս. գանլ. չպգլ. 43 փշպ. պէյգ. մզբպ. բ. ա. զավզ։
10 25 պէշգ. զգկն. պէյլ. չէնկլ. վնինք։ 33
10 35 պէշկ. օրԱ. զրէշմ. արնվ. պէպ. գնտլ. 23 բ. ա. հիս. գանլ. մրբկ. ենինք. փշպ.պէյգ։
11 1) պէշ. պէյլ.չէնկ. վնինք.ա. հիս. փշպ.պէյգ։45
11 40 սպտ.գնտ.ա.հիս.գնլ. չպգ. փշպ.պյգ.պյքտ 44
11 55 պշկ. զգկն. պէյլ.չէնկ.վնինք.գնտ.ա.հիս։ 20

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻԻՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք 27,000,000
Պահեստի դրամ	» 52,002,500
Տարեկան հասոյթ	» 70,339,912

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵՆԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագիներով։ 572

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ
ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Անանիտիս խան. 20 21 22

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրաւունքով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 թուականը
(Ամսիգեր 1310)
Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ Պ. Ալպէր Սիմբնս
Յակոբեան խան, Վէյվոտա փողոց թիւ 67

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Գարաքէօյ Ղալաթիա
Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի Ճամի հարաւը փողոց, Օսմ. Նամակատան դէմը

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զասօխ
Մարբուճճիլար, Զարշըլը խան, թիւ 21 194

COMP RUSSE
NAVIGATION A VAPEUR ET DF COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շարթուան երթեւեկութիւնք
Գշ. 22 4 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Դշ. 23 5 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ, Հաղորդակցիլով Աղեքսանդրիա, Բուրա-Սայիտ, Նաֆա, Գէրրուհ եւ Գիրոս)։
Եշ. 24 6 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Եշ. 24/6 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսուն, Օունու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Գաւուռ ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Ուր. 25 7 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։ 562

ՓԻՐԷ ԵՒ ԼԻՎ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
Ամբ. Ֆրանսական Գրասենեակ Լիվերպուլ և Ամերիկեան գիծ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումբրիա	7748	Գոթնիա	4591
Եղբուրիա	7718	Ցամարիա	3571
Ալբանիա	7391	Մարսէոն	2609
Ուրանիա	7268	Ադրիա	2382
Բավարիա	5587	Նարբակոսս	2146
Մէքսիմիլիա	5547	Թարիֆա	2246
Գալլիա	4808	Բայոնիա	1[illegible]
Պիքիա	4557	Թրինիտատ	1399
Ալէքսա	3142	Մարսիլիա	1315
Քէտար	1878	Գամբանիա	12[illegible]
Եէքատերինա	1644	Լուսիտանիա	12900
Գալատիանա	4845		

Շերպուրը չոգենաւը, նաւապետ Քարպին, յուլիս 14ին (Ն. Տ.) Լիվերպուլն հոս կը հասնի ընդհանուր վաճառքով։
Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Մէյմանէթի խան, թիւ 6, 7, 8, Գալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 57.

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ամբողջ և Արեւելեան Գիծ բանոյ չոգենաւեր

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Վիրտորիան	10500	Ցլավիան	3800
Ամմինան	10500	Եմիրբրիան	3800
Բէսսրիան	10500	Ադրիատ	3900
Լանքասդրիան	9000	Ալժէրիան	2800
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գէորմանիան	8000	Մէքսիան	3500
Ֆորթիան	8000	Անտալուզիան	2800
Գոսդոնիտն	8000	Ալգաշիրն	2500
Ֆիրենիան	8000	Լէսպիան	2000
Թալէրնիան	3700	Մինեօ	900
Զավոնիան	3700	Օքսորդ	800
Ցլամինիան	3700	Լիսպոն	800
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տեսերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Գալաթիոյ մաքսատունն հանելու համար իրենց հրահանգը ղրկել չոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։
Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ
ԵՏՎԱՐ ԼԱՆՈՆԴԷ
Մէհմէտ Ալի փաշա խան, թիւ 1
Գալաթիա

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ՀԱՒԱՏԱՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԱԾ
Ընդարձակ Հարկ. Գ. Պոլսոյ և Օրթաքոյ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանոս	1069	Գոմ	1497	Գոցո	1011	Մայմա	724	Ղազարիա	188
Ալէքսա	3607	Գանկա	2908	Դրամնս	1685	Մարէնկա	2273	Սաֆա	1113
Անձէլս	1541	Գորսա	895	Լիրա	775	Մարդէլլա	3709	Ցիրիա	1735
Արիսոգոս	2377	Ցիտա	4811	Լիտալիա	1581	Միքիատա	3557	Միլիա	1193
Գասանս	1822	Ցօմրնս	987	Լիմնու	3720	Միլս	4057	Պէրս	1200
Գորտինս	1284	Ցուրբ	2338	Լորանդիս	3600	Մանդէլլա	1735	Թասոս	1328
Գրանս	1078	Ցրարբ	1713	Լուսիպէր	596	Մուրիլլս	2419	Թ. Ուիլսրն	1545
Գրիանս	841	Ցինանս	504	Բակս	3854	Նէրբ	1083	Թոքիս	3827
Գրֆֆալս	4431	Ցալբ	2481	Իտանս	5540	Օնիս	3400	Թոլլտս	1470
Դէյրս	1671	Էլսորատս	1520	Գիլնս	1030	Ոնիգարիս	4036	Թորրիտս	457
Դալիբոս	1387	Ըրգազ	1481	Գլէսս	1055	Օրլանտս	1535	Ուրպինս	2499
Դամէնս	1244	Ցիտս	954	Գոլբրնս	4307	Գարէրմս	1687	Գասրս	1914
Գազա	1094	Ցինլանտ	1822	Գոլնս	1700	Գոլ	510	Գոլս	1248
Զիրակս	2729	Ցամմինս	848	Լէս	1058	Գիրանս	2293	Գոլնուրնս	2898
Միսէրս	1834	Ցրանդիսրս	4582	Լէբանոն	2272	Գիրա	1853	Ցէտս	1850
Ցլիս	2697	Գալիլէ	3060	Փիլոնէս	1648	Գոլլս	1613	Ջէրս	1200
Գոլորատս	4233	Գիրանս	1248	Լորէնցս	3191	Ռոմէս	1789		

Թոգիս չոգենաւը, նաւապետ Ճոնս, ընդհանուր վաճառքով Հրլէն հոս հասած է։
Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՆԷ ՈՒԻԶ
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Մէքէթ խան, Գալաթիա

EMULSION SCOTT

ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին նշանը

Միակ միջոցն է որով կարելի ըլլայ խմել ձկան իւղն և իրօֆոսֆիթը։ Խիստ հաճելի է ճաշակելու և մարսողութեան կ'օգնէ։ Աշխարհի բոլոր բժիշկները ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարեն բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏ, ԽՈՒՃԸ (ոսկրաճա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԹԻԼԻՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԹԻՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՑՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀՆԱՁ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՅ ՅԱՐՁԱԿՈՂ
ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Կը ծախուիբոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։
Գործակատար Ֆ. Գ. Գոլլ., ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒԻԼ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (60)

ԼՈՒԻ ՊՈՒՍՆԱՐ

ԲԱՐԻԶՑԻ ՍՏԱՀԱԿ ՄԸ

ԱՇԵՆԱՐՀԻ ՇՈՒՐՋԸ

Բ. ՄԱՍ

ՄՈՎԱՀԷՆՆԵՐԸ

Եւ երբ յաջորդ օրը Սանթիակօ տանող կառախումբը նստաւ, գրպանները դրամով լեցուն էին։

Իրեն համար հանգանակութիւն մը եղած էր քաղքենիներուն մէջ ու բաւական խոշոր գումար մը գոյացած էր անկէ։

Հինգ ժամուան գնացքէ մը ետքը Սանթիակօ հասաւ՝ ուր անակնկալ մը կը սպասէր իրեն։

Սանթա - Ռոզայի կայարանատեղը Սանթիակոյի Ֆրանսական հիւպատոսին հեռագրած էր Ֆրանսացի տղու մը Սանթա-Ռոզա եկնելը, և անոր իմացուցած էր նաեւ թէ տղան Սանթիակօ գալու համար կառախումբ նստած էր։

Այդ հեռագրին վրայ, Հիւպատոսը ուրիշ երկու Ֆրանսացիներու հետ Սանթիակոյի կայարանը բաւական ատենէ իվեր կը սպասէր կառախումբին հասնելուն։

Հիւպատոսին ընկերող երկու Ֆրանսացիները վերջին աստիճան յուզուած կ'երեւային։

Երբ ստահակը վար իջաւ վագոնէն, առաջին հանդիպած մարդիկը անոնք եղան։

Ֆոքիք տժգունեցաւ, ոտքերները կթոտեցան, և աղաղակ մը արձակեց։

Զորս հուժկու բազուկներ զինքը սեղմեցին միւսնոյն ատեն։

—Պարոն Անտրէ... իմ բարի տօդթէօս...

—Ֆոքիք... զաւակս, եղբայրս..., վերջապէս գտանք քեզ։

Երեք բարեկամները իրենց ուրախութենէն կու լային պզտիկ տղոց պէս։

—Իսկ Մաժէ՛սթ, ա՞ն ուր մնաց, հարցուց Անտրէ ստահակին։

—Աւազակներու ձեռքն է տակաւին։ Պիտի գտնենք անշուշտ զինքը, անանկ չէ՞...։ Բովանդակ աշխարհը պիտի խուզարկենք զայն գտնելու համար, պէտք է որ ան ալ անպատճառ մեզի հետ ըլլայ։

«Ո՛հ, որչա՞փ ազնիկ ըներ եմ որպանային կայսին վրայէն «Սանթիակօ» աղաղակելով,

«Եւ յետոյ, գիտէ՞ք, ուրիշ ընկեր մը ալ գտայ Ամերիկայի մէջ ըրած ճամբորդութեանս տեղիս։ Պուալօն՝ իմ նոր բարեկամս, որ ամէն բան գիտէ։ Ինքն ալ իր կողմէ կարելին պիտի ընէ Մաժէսթը գտնելու համար։

«Երբ հանդստանանք, ձեզի պիտի պատմեմ թէ Պուալօ ինչե՛ր ըրաւ զիս փրկելու համար։ Պիտի գիտնաք այն ատեն թէ ի՜նչ տեսակ մարդ մըն է իմ նոր բարեկամս։

«Այս պահուս վստահ եմ որ կրցած է օձիքը ազատել։ Իմ հետքս ալ գտած ըլլալու է մինչեւ հիմա, ու թերեւս դիս կը փնտռէ արդէն։

Ժամանակը կ'անցնէր։

Երեք բարեկամները որոշեցին կերպով մը լուր տալ Պուալոյի՝ թէ Ֆոքիք գտնուած է։

Եւ գործադրեցին ալ իրենց մտադրութիւնը։

Հնդկիներու կայքերուն չրջանակները երկու մարդ զրկեցին մէյ մէկ առանձին նամակով, որոնց մէջ համառօտակի կը պատմէին ստահակին նորագոյն արկածները, ու կը հրաւիրէին զինքը կարելի եղածին չափ շուտ իրենց քովը գալ։

Եւ ժամադրավայր մը ալ որոշեցին։

Երբ քամակը տանող մարդիկը մեկնեցան, երեք բարեկամները գործողութեան ամբողջ ծրագիր մը պատրաստեցին մտովի և հիւպատոսին շնորհակալութիւններ յայտնելէ ետքը մեկնեցան Վալբարէզօ։

Սանթիակոյէն Վալբարէզօ հինգ ժամ կը տեւէր երկաթուղիով։

Երեքն ալ կառախումբ նստուեցան և հիշդ հինգ ժամ ետքը Վալբարէզօ կը հասնէին ուր բոլորովին անսպառելի առնակնկալի մը պիտի հանդիպէին։

Երբ Վալբարէզօ հասան, ուղեցին նախ այցելել նաւահանգիստը, ուր Էֆիքն՝ որ երկու բարեկամները հոն ցոյց եկած էր քանի մը օր առաջ, պատրաստ կեցած էր գերեվաճառի նաւին, ակարիզ ուրանաւին հետքը որոնելու համար։

Հրամանատարը՝ որ ինքն ալ ստահակին «Սանթիակօ» աղաղակելը լսած էր, այդ պզտիկ յոյսին ապաւինած, անմիջապէս Սանթիակօ ուղղուած էր Վիլ-տը-ՍենՆագերի ընկերմէն հաքը։

Ինչ ետքը պիտի տեսնենք թէ որչա՞փ իրաւունք ունէր այդպէս շարժելով։

Մեր երեք բարեկամները հաղիւ նաւահանգիստը հասած, կը պատրաստուէին էֆիքի մակոյկը նստելով զրահաւորը երթ